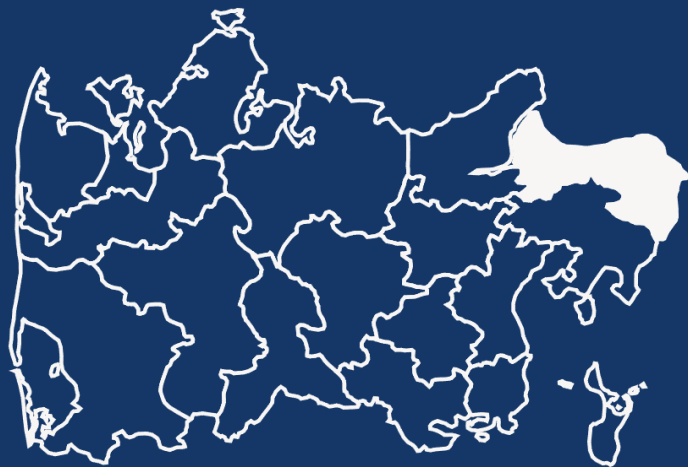

Erhvervsudvikling i Norddjurs Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	19
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	25
5. Vækstvirksomheder og eksport	33
6. Profilanalyse – highlights	37

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Lemvig Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Samsø Kommune, Skive Kommune og Struer Kommune.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Norddjurs Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er Norddjurs Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Norddjurs Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at Norddjurs Kommune over perioden 2017-22 har oplevet en vækst i den private jobskabelse på 4,4 pct., hvilket dog er noget lavere end i regionen som helhed.

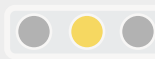
Det bidrager til en relativt lav privat jobskabelse, at der ikke startes så mange nye virksomheder, og at andelen af virksomheder med eksport er lavere end i resten af regionen og i sammenlignelige kommuner.

Omvendt har Norddjurs Kommune de seneste år haft en betydelig vækst blandt større virksomheder (mindst 50 ansatte). Det modsvares dog af, at antallet af jobs i mindre virksomheder er faldet.

På positivsiden tæller, at Norddjurs Kommune har en pæn andel vækstvirksomheder, der svarer til det regionale gennemsnit.

	Norddjurs Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre landkommuner
 Jobvækst i den private sektor 2017-22	4,4 pct.	11,2 pct.	
 Andel iværksættervirksomheder	3,5 pct.	4,8 pct.	
 Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	57,5 pct.	56,7 pct.	
 Andel vækstvirksomheder	10,2 pct.	10,4 pct.	
 Andel eksportvirksomheder	15,9 pct.	19,8 pct.	
 Jobvækst i store virksomheder 2017-22	31,3 pct.	17,1 pct.	

Dårligste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Norddjurs Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er bygge og anlæg, landbrug, skovbrug og fiskeri (primært erhverv) samt detailhandel. De udgør til sammen ca. 3.150 årsværk eller 37 procent af den samlede private beskæftigelse i kommunen.

Set relativt til andre kommuner skiller de primære erhverv, metalindustri samt træ- og møbelindustri sig ud. Disse tre brancher udgør i Norddjurs Kommune 3-4 gange så stor en andel af beskæftigelsen som i en gennemsnitskommune.

Når luppen sættes på de nationale styrkepositioner – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – har Norddjurs en stærk specialisering inden for produktionsindustri. Også fødevarer fylder relativt meget i forhold til landsgennemsnittet.

Det fremgår endvidere, at andelen af udenlandsk arbejdskraft ligger lidt over regionsgennemsnittet, og at mikrovirksomheder fortsat udgør en relativt stor del af beskæftigelsen i Norddjurs Kommune.

De tre største brancher

1. Bygge og anlæg:	1.121 årsværk
2. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	1.092 årsværk
3. Detailhandel:	944 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Norddjurs Kommune:	10,9 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	3,9
2. Metalindustri:	3,5
3. Tekstil-, træ, papir og møbelindustri:	3,0

Top 3 specialiserede klynger

1. Produktionsindustri, maskiner og robotter:	2,1
2. Fødevarer:	1,3
3. Det maritime og logistik:	1,0

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Norddjurs Kommune		Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	42 pct.	Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	28 pct.	Store virksomheder (50+):	39 pct.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under lands gennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Norddjurs Kommune ligger 49 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For regionen som helhed er andelen 35 pct.

Norddjurs Kommune huser i alt 101 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 34 pct. af de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i fire pct. af selskaberne er over 65 år.

I Norddjurs Kommune har 31 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen 32 pct.

15 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen 17 pct.

60 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Norddjurs Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For regionen som helhed er andelen 46 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvindelige ledere samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

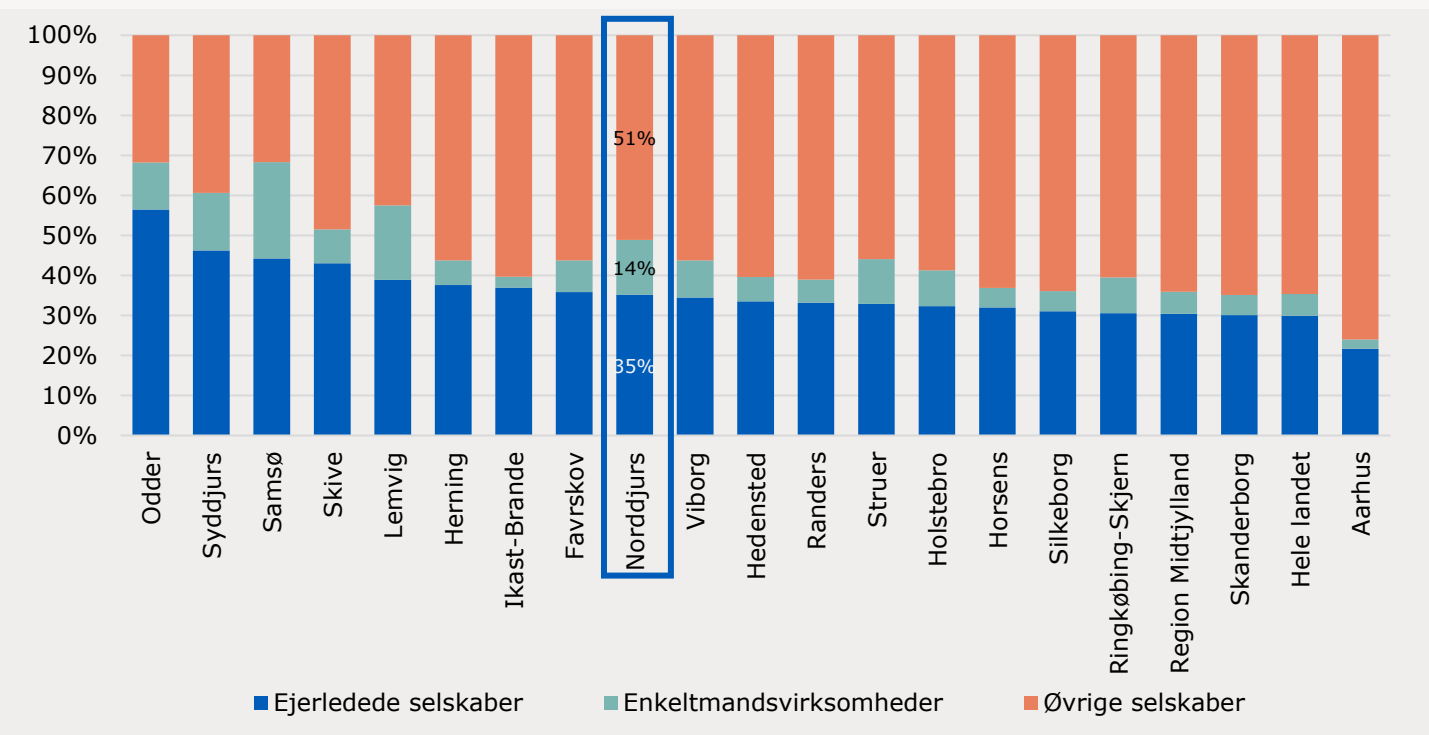
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Norddjurs Kommune i alt 712 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune. I Norddjurs Kommune udgør ejerledede selskaber 35 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør 14 pct.

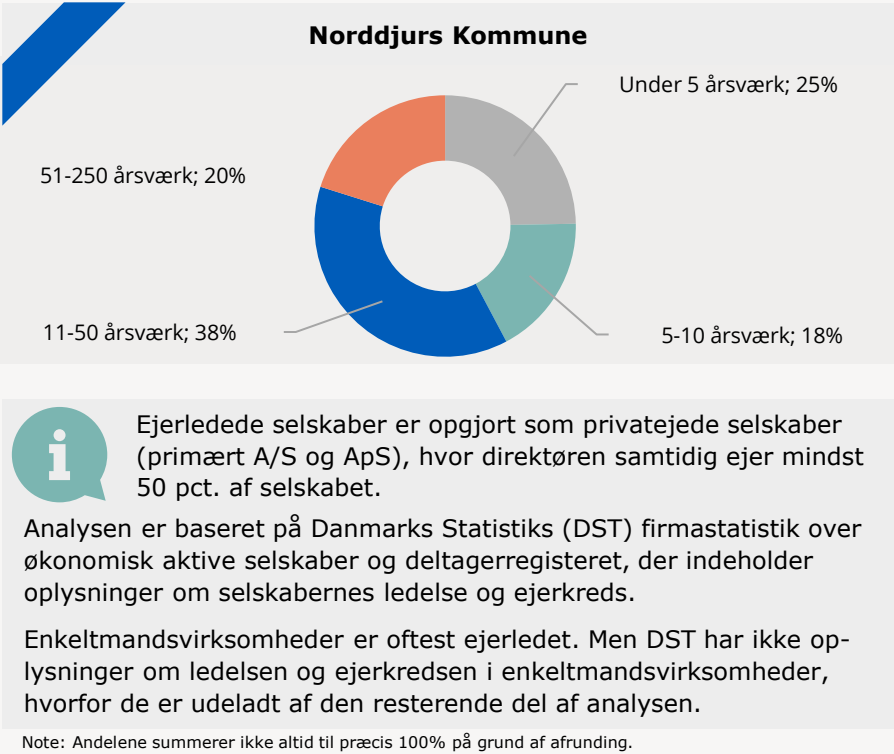
Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 38 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den største gruppe.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 101 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 14 pct. - beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 31 pct. af de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune havde eksport i 2022. Det svarer til regions- og landsgennemsnittet.

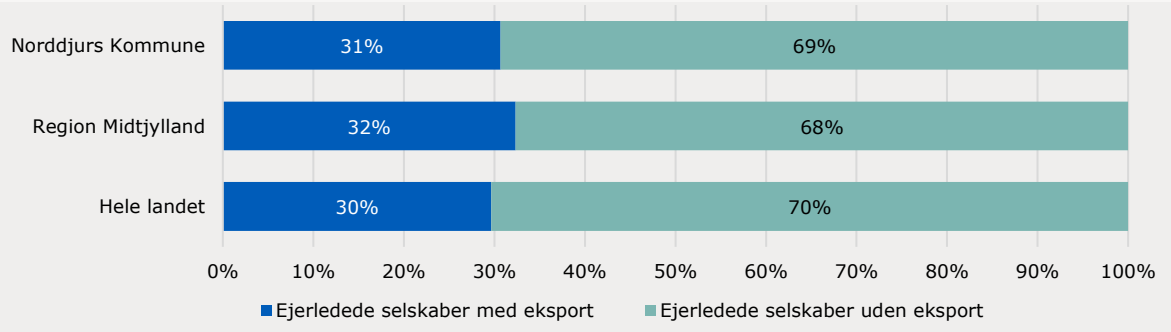
Figur 2.4 viser, at 40 pct. af de ejerledede selskaber i Horsens Kommune havde en bestyrelse i 2022, hvilket er lig regionsgennemsnittet, men lidt over landsgennemsnittet.

Oversigt - ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune, 2022

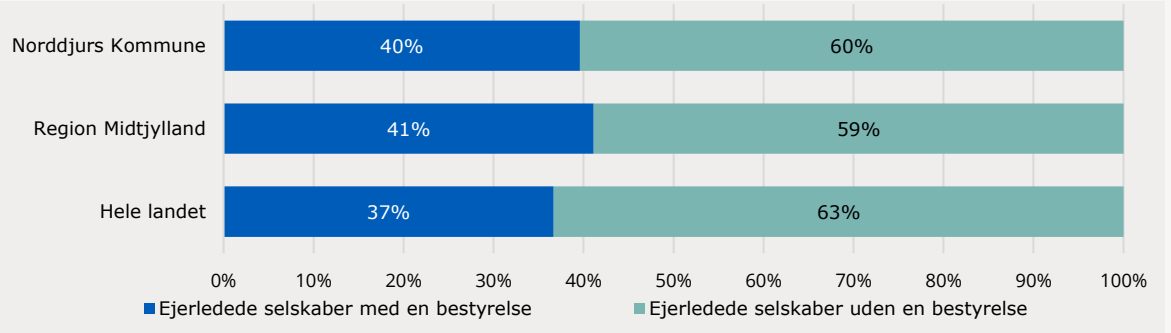

	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	712	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	283	40%
Under 5 årsværk	328	46%
5-10 årsværk	51	7%
11-50 årsværk	44	6%
51-250 årsværk	6	1%
250+ årsværk	0	0%
Mindst fem årsværk	101	14%

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

34 pct. af ejerlederne i Norddjurs er 55 år eller ældre

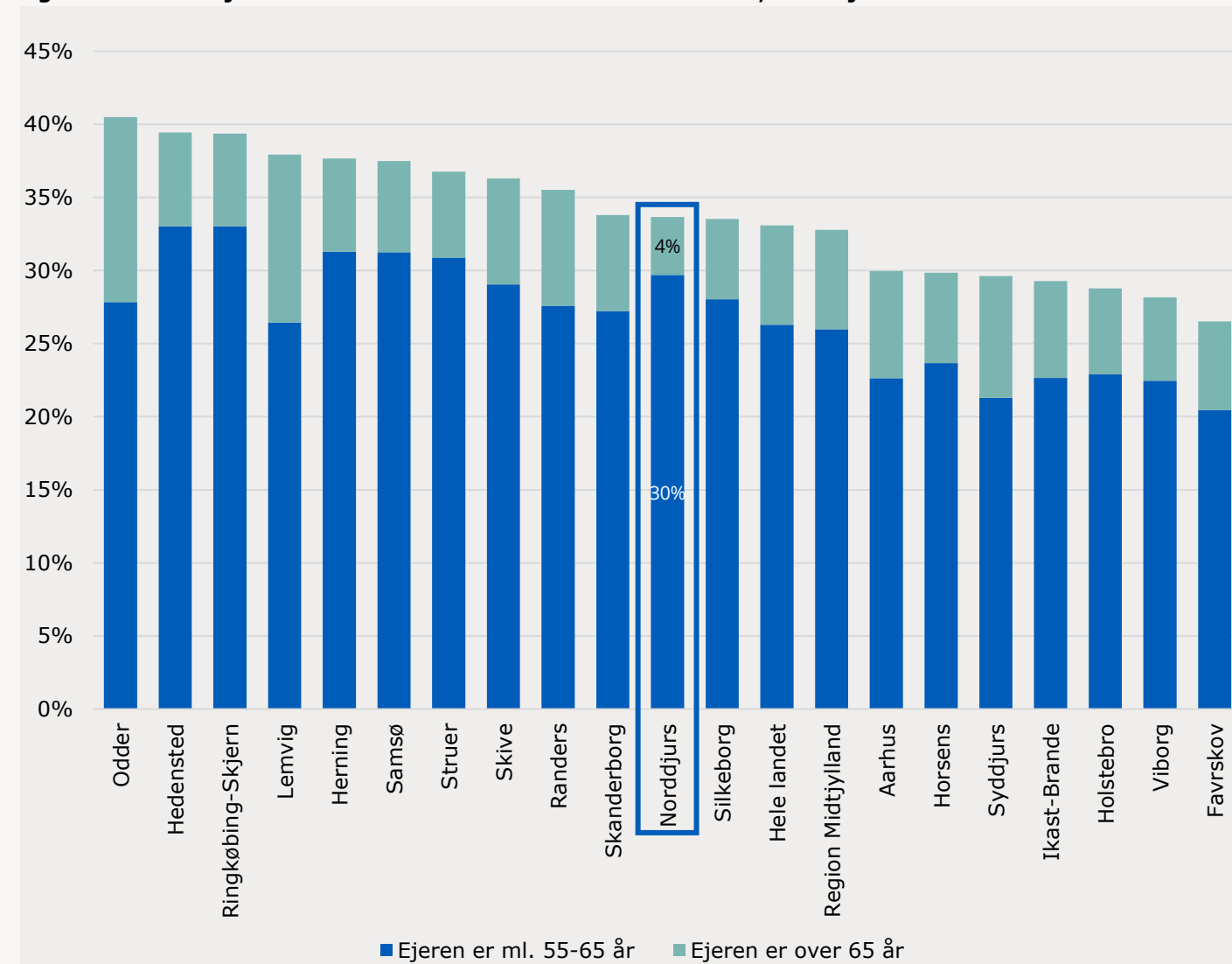
Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 34 pct. af selskaberne i Norddjurs Kommune har en ejerleder over denne alder.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

En del selskaber inden for industri samt bygge og anlæg står over ejerskifte

Norrdjurs Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 101 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 34 en ejerleder på mindst 55 år, mens 4 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

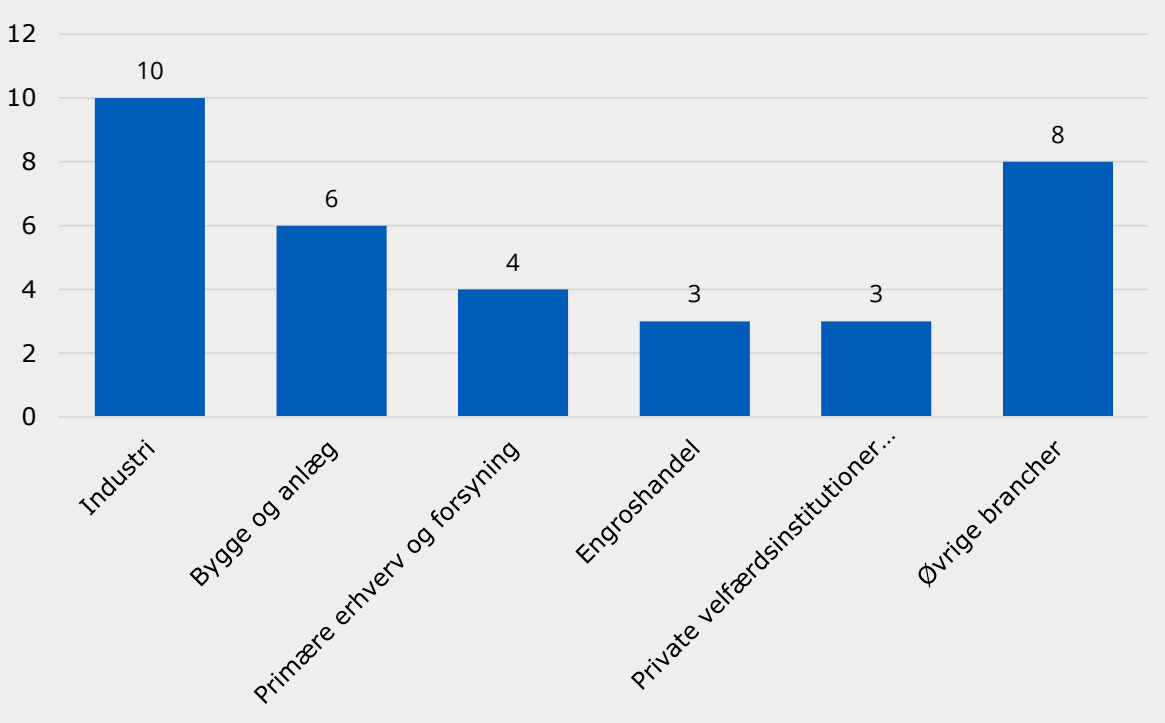
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Figuren viser, at ca. halvdelen af disse selskaber ligger inden for enten industri eller bygge og anlæg.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Norrdjurs Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	3	12	15
11-50 årsværk	1	15	16
51-250 årsværk		3	3
I alt	4	30	34

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Norrdjurs Kommune (ejerlederen er over 55 år)

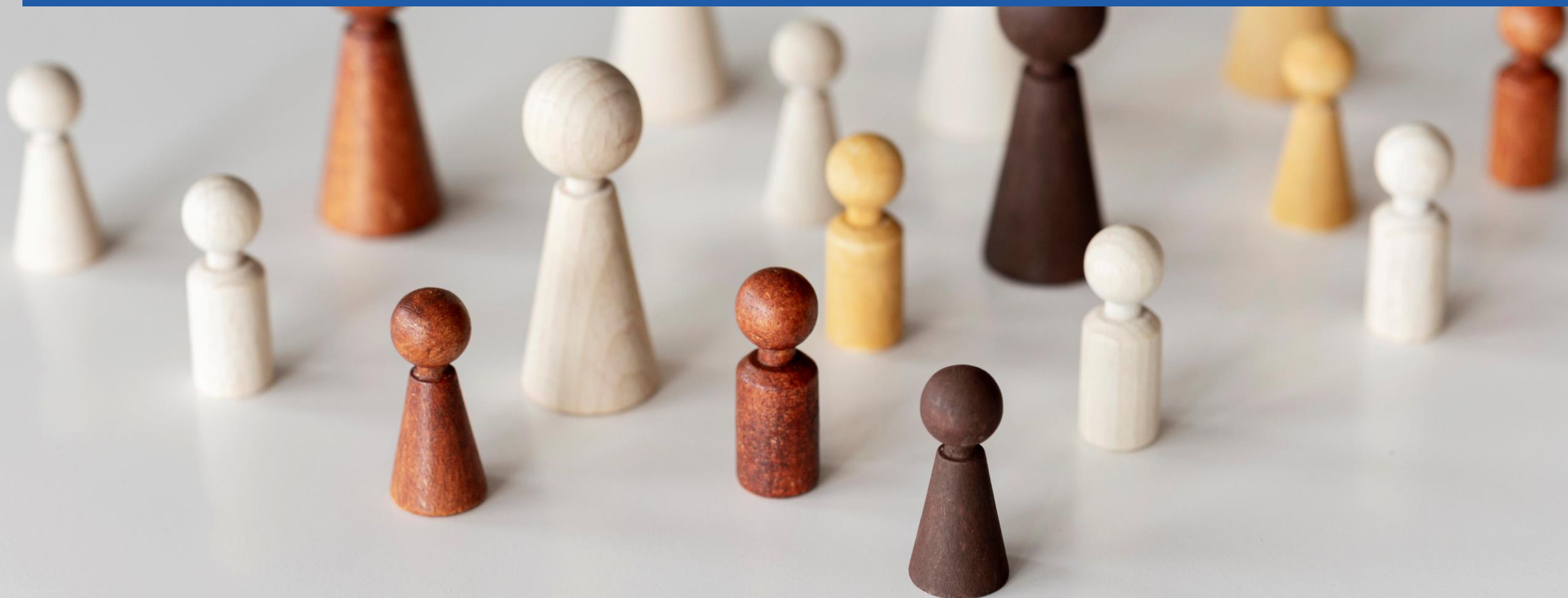

Note: Det korrekte navn for branchen "Primære erhverv og forsyning" er "Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser".

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

50 pct. af de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 50 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 32 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande. Der er på dette punkt kun meget små forskelle i forhold til de øvrige midtjyske kommuner samlet set.

Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Norddjurs Kommune især har været en vækst i antallet af ejerledede selskaber, der beskæftiger arbejdskraft fra andre EU-lande. I resten af regionen og hele landet er det især gruppen af virksomheder med ansatte fra både EU-lande og ikke EU-lande, der er vokset.

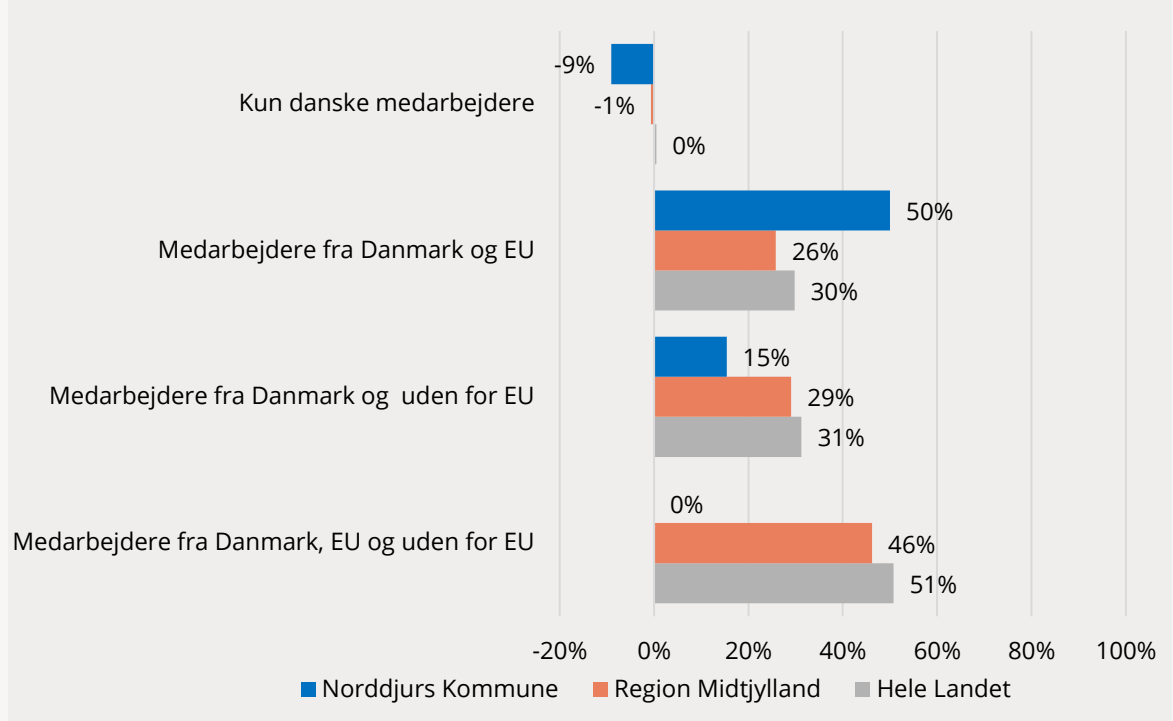
Det generelle billede er, at de midtjyske ejerledede selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	50	50%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	18	18%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	15	15%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	17	17%	18%
I alt	100	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

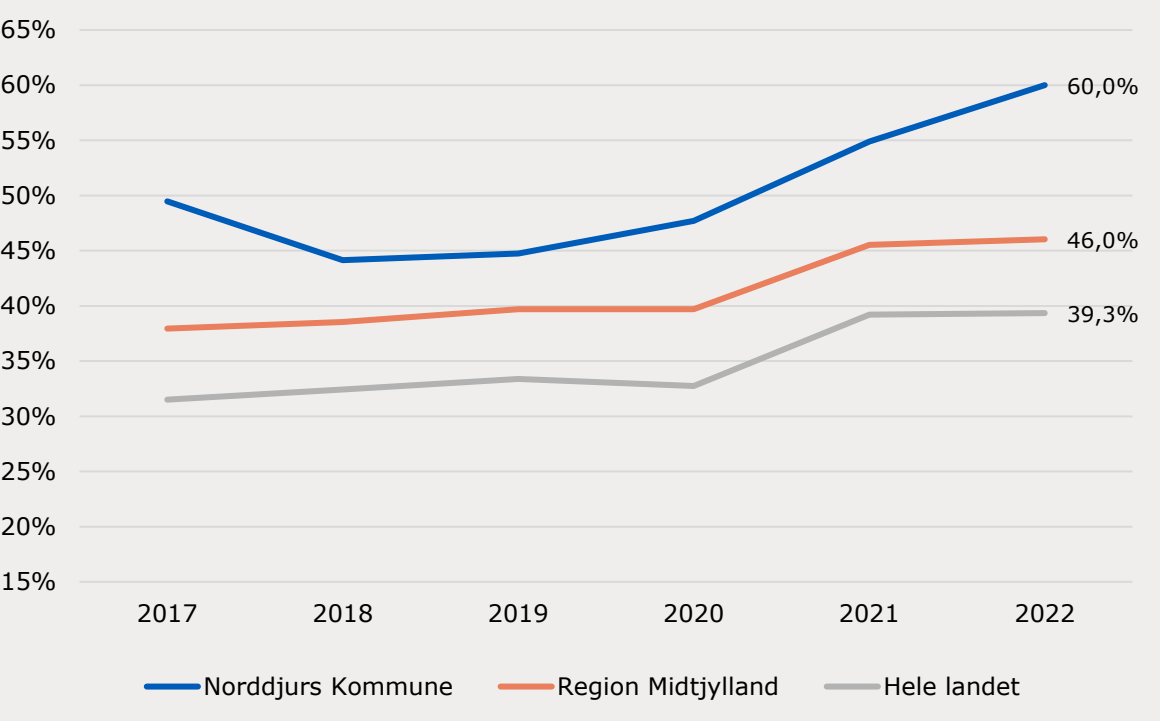
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Stigning i brugen af arbejdskraft i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at der – relativt set – er flere ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune end i regionen som helhed, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan - at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Norddjurs Kommune voksede andelen fra ca. 49 til 60 pct. i perioden 2017-22.

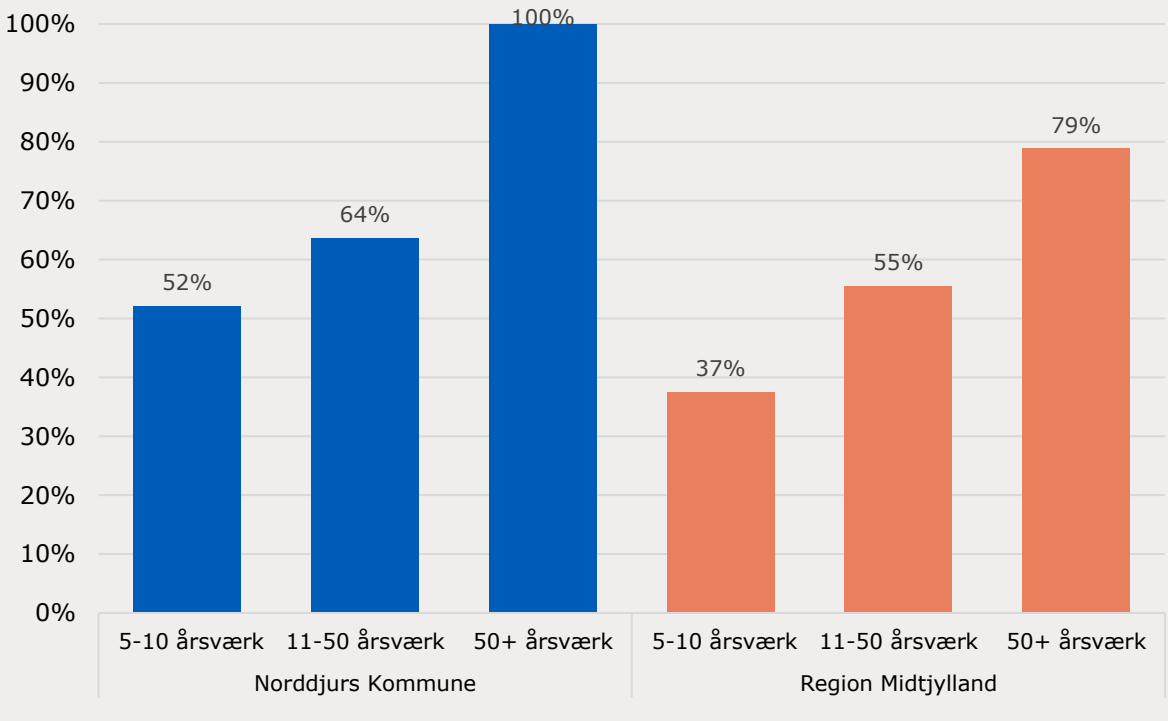
Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at Norddjurs Kommune inden for alle størrelsesgrupper har en højere andel virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse end i resten af regionen.

Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

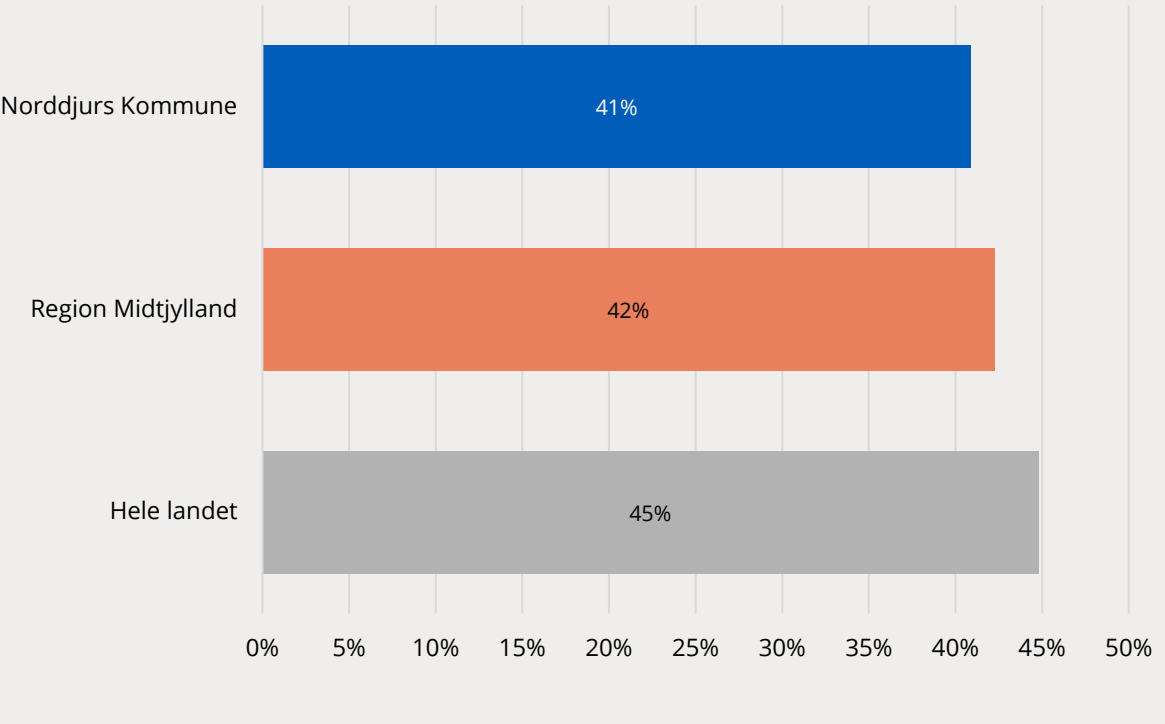
Fire ud 10 ejerledede selskaber har kvindelige ledere

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der havde kvinder i ledelsen i 2022. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Norddjurs Kommune, regionen som helhed og hele landet.

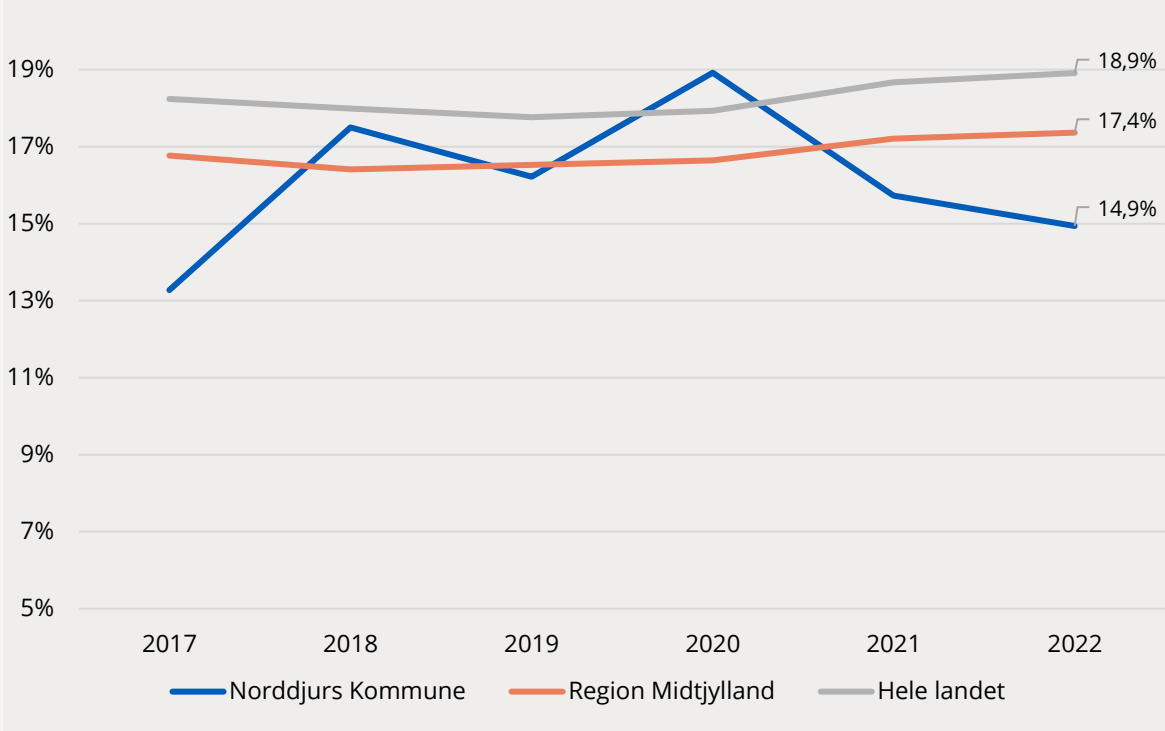
Det fremgår, at andelen af ejerledere virksomheder med kvindelige ledere svarer omtrent til det midtjyske gennemsnit. Til gengæld er det samlede antal kvindelige ledere faldet til ca. 15 pct., hvilket er under både regions- og landsgennemsnittet.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Erhvervsrettede tiltag målrettet ejerledede virksomheder i Norddjurs Kommune

Initiativer, der understøtter virksomhedernes skiftende behov

Norddjurs Kommunes erhvervspolitik og erhvervspolitiske strategi fokuserer på den kommunale servicekultur og den løbende dialog med virksomhederne om deres skiftende behov. Kommunen har særlige erhvervsmæssige styrker indenfor brancherne produktion, turisme, fødevarer og jordbrug samt bygge- og anlæg.

Norddjurs Kommune faciliterer en række initiativer, der også besøges af ejerledede virksomheder og dermed fungerer som mødesteder for kommune og virksomheder. Heriblandt:

- Møde med erhvervs- og handelsforeninger: Norddjurs Kommune holder to årlige møder med kommunens erhvervs- og handelsforeninger og deltager i foreningernes ordinære generalforsamlinger. Derudover holdes infomøder, webinarer og kampagner målrettet specifikke og aktuelle behov for virksomhederne i et omfang af minimum én aktivitet pr. kvartal i samarbejde med centrale aktører.
- Dialogmøde: I forlængelse af den årlige erhvervsklimamåling holdes et dialogmøde med DI Randers Norddjurs med deltagelse af borgmester, kommunaldirektør, fagdirektør, erhvervsudvalget og arbejdsmarkedsudvalget.
- Møder med repræsentanter fra kommunens erhvervsliv: I 2022 og 2023 er der desuden gennemført en supplerende erhvervsklimamåling i samarbejde med IRIS Group på baggrund af den årlige DI-måling. Den supplerende måling omfatter alle brancher i modsætning til DI-undersøgelsen, hvorfor antallet af respondenter i den supplerende måling er væsentligt højere. Efter den supplerende undersøgelse er der begge år holdt et dialogmøde mellem forvaltningen og repræsentanter fra kommunens erhvervsliv og samarbejdspartnere.

Initiativer, der vejleder generations- og ejerskifte

Norddjurs Kommune samarbejder med Erhvervshus Midtjylland om den lokale erhvervsservice.

Som en særlig støtte til de dilemmaer, der knytter sig til ejerledede virksomheder, har Norddjurs Kommune oprettet tilbuddet "Ejer for Ejer", der tilbyder virksomhedsejere sparring med andre virksomhedsejere i Norddjurs Kommune, herunder også i forbindelse med generationsskifte.

Initiativer, der fremmer øget diversitet i kommunens virksomheder

Norddjurs Kommune har i samarbejde med virksomhederne taget en række initiativer omkring rekruttering af arbejdskraft og fastholdelse af medarbejdere på kanten af arbejdsmarkedet.

Samarbejdet mellem kommunen og virksomhederne om et rummeligt arbejdsmarked skaber jobs til de borgere, der ikke kan arbejde på almindelige vilkår og til dem, der har brug for særlig støtte til at komme eller blive i arbejde. Derudover tilbyder Norddjurs Kommune en vifte af andre tilbud til mennesker på kanten af arbejdsmarkedet. F.eks.:

- Ungegarantien, der sikrer, at alle unge mellem 16-25 år har mulighed for beskæftigelse eller uddannelse.
- Danskundervisning på arbejdspladsen i samarbejde med virksomheder, hvor QR-koder bruges til instruktionsvideoer og til at repetere danske nøglebegreber.
- Isbryderordningen for mennesker med funktionsnedsættelse og en begrænset erhvervserfaring.

ESG-vejledning som en del af den specialiserede erhvervsservice

Kommunen henviser til den basale eller den specialiserede erhvervsservice, når virksomheder har behov for vejledning om f.eks. ESG-rapportering.

Erhvervshus

MIDTJYLLAND

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Norddjurs Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau samt, hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Udviklingen i den private jobskabelse følger udviklingen i kommuner af samme type som Norddjurs

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

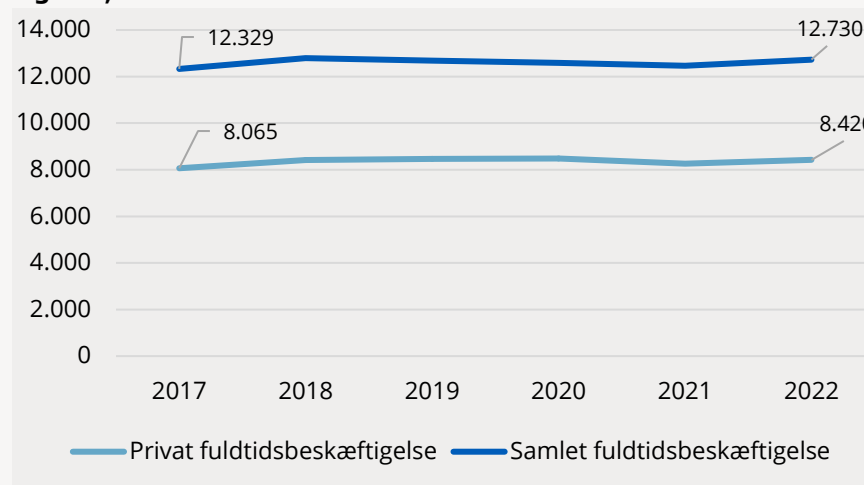
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 er sket en mindre stigning i den private beskæftigelse i Norddjurs Kommune på ca. 350 årsværk.

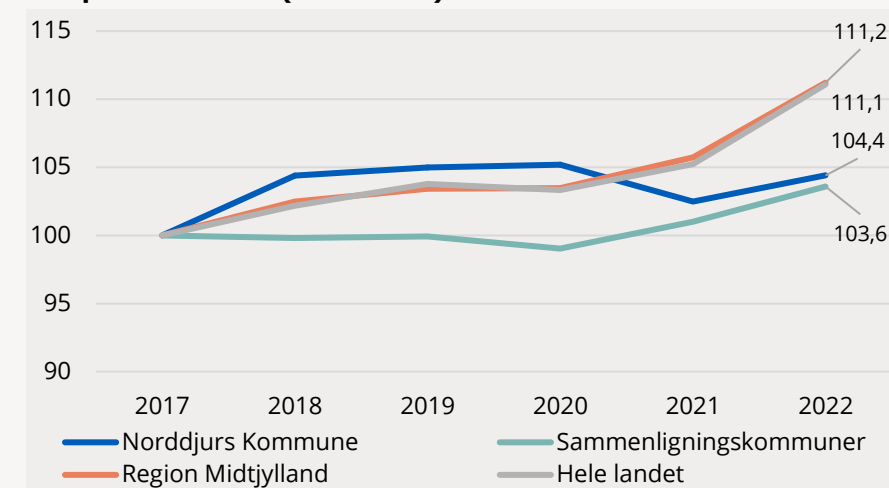
Det svarer, jf. figur 3.2, til en vækst på 4,4 pct., hvilket er lidt højere end i sammenligningskommunerne, men noget lavere end i regionen som helhed.

Endelig viser den nederste figur, at beskæftigelsen er faldet igen i 2023.

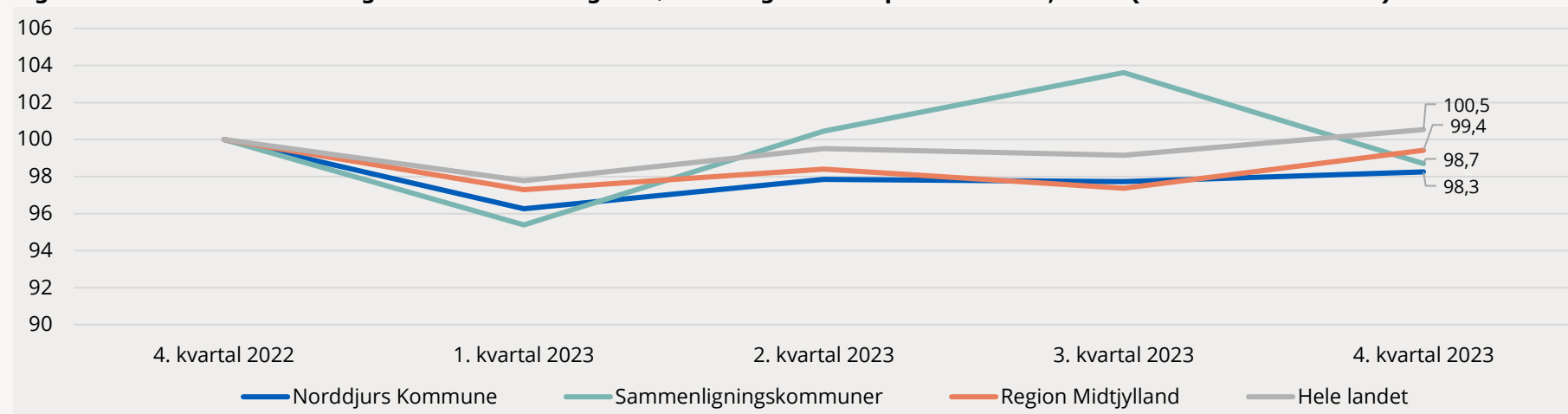
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1. og 3.2.) og jobindsats.dk (for figur 3.3.). Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive og Struer Kommune. I figur 3.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrasket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Stor mangfoldighed præger kommunens erhvervsstruktur og udvikling

Tabellen neden for giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Norddjurs Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervmæssige specialisering i Norddjurs Kommune i 2022. Det fremgår, at bygge og anlæg, primære erhverv og detailhandel er de største brancher i kommunen rent beskæftigelsesmæssigt. Endvidere har Norddjurs Kommune en stærk specialisering inden for primære erhverv, træ- og møbelindustri mv. samt metalindustri. De største jobskabere i perioden har dog været elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri samt operationel service, mens især transport er gået tilbage.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Bygge & anlæg	1.014	1.121	11%	19%	1,3
Landbrug, skovbrug og fiskeri	955	1.092	14%	2%	3,9
Detailhandel	1.009	944	-6%	5%	1,1
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri	731	758	4%	7%	3,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	476	629	32%	8%	1,5
Metalindustri	585	591	1%	-3%	3,5
Transport	507	423	-17%	10%	0,8
Hoteller og restauranter	346	334	-3%	13%	0,9
Operationel service	251	319	27%	13%	0,6
Engroshandel	302	302	0%	7%	0,4
Sundhedsvæsen	213	222	4%	25%	1,0
Undervisning	180	199	11%	8%	1,1
Råstof, energi og forsyning mv.	167	198	19%	22%	2,2
Andre serviceydelser mv.	183	195	7%	6%	0,9
Rådgivning, forskning og udvikling	181	178	-1%	19%	0,3
Ejendomshandel og udlejning	192	177	-8%	5%	0,9
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	185	175	-6%	11%	0,8
Finansiering og forsikring	209	165	-21%	9%	0,4
Kultur og fritid	116	118	2%	17%	0,8
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	59	78	32%	12%	0,2
Reklame og øvrig erhvervsservice	58	64	11%	10%	0,4
Tele, IT og information	58	61	6%	24%	0,2
Private velfærdsinstitutioner	67	59	-12%	10%	0,3
Forlag, tv og radio	21	19	-13%	15%	0,1
Alle brancher	8.065	8.420	4%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Note: Specialiseringen og jobvæksten for brancherne elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri samt olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustrier baseret på estimerede værdier.

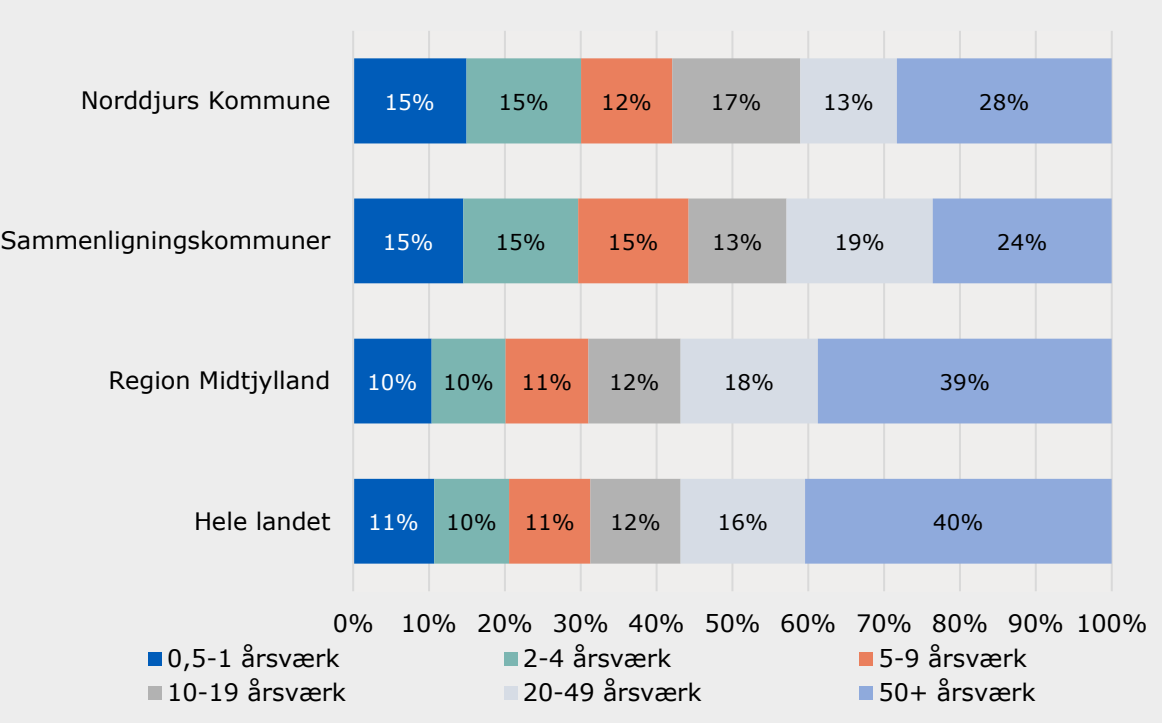
Mikrovirksomheder dominerer, men større virksomheder er vokset mest

Figuren og tabellen neden for giver et billede af virksomhedsstrukturen i Norddjurs Kommune. Figur 3.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Det fremgår, at mikrovirksomheder med under 10 ansatte fylder relativt meget i Norddjurs Kommune og i sammenligningskommunerne, mens større virksomheder med under 50 ansatte omvendt udgør en beskeden del af beskæftigelsen.

Det er dog gruppen af virksomheder med mere end 50 årsværk, der – sammen med gruppen 10-19 årsværk – har haft størst vækst i perioden 2017-22. På dette punkt adskiller Norddjurs Kommune sig markant fra sammenligningskommunerne. Dermed afslører tabel 3.2 også, at mikrovirksomhederne tidligere faktisk udgjorde en endnu større andel af beskæftigelse i Norddjurs Kommune.

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Privat fuldtidsbeskæftigelse for sammenligningskommunerne Struer og Samsø indeholder estimerede værdier.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Norddjurs Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	-0,5%	2,0%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	-8,4%	-4,5%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	-20,6%	1,0%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	32,4%	2,2%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	-14,2%	25,7%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	31,3%	-3,0%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	4,4%	3,6%	11,2%	11,1%

Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022. Beskæftigelsen i enkelte virksomhedsstørrelser for sammenligningskommunerne Lemvig, Samsø og Struer Kommune er baserede på estimerede værdier.

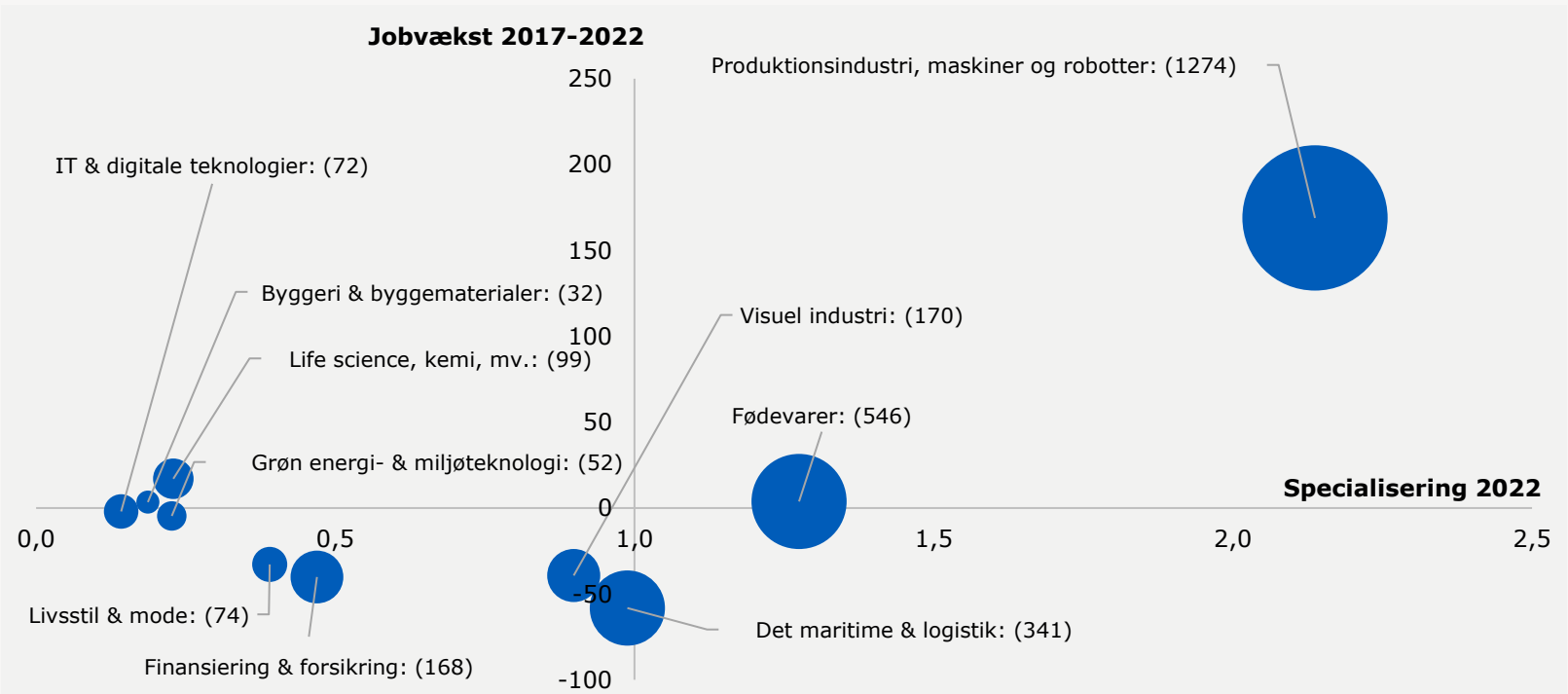
Industri er dominerende når luppen sættes på områder med nationale klynger

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er alle private virksomheder, fokuserer figur 3.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i kommunen, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser ikke overraskende, at produktionsindustri og fødevarer dominerer erhvervsbilledet i Norddjurs Kommune. Med en specialisering på 2,1 fylder produktionsindustri mere end dobbelt så meget som i en gennemsnitskommune. Det er også denne klynge, der har haft størst fremgang i perioden.

Størst tilbagegang findes inden for det maritime & logistik, hvilket svarer fint til, at transportbranchen har oplevet tilbagegang, jf. tabel 3.1.

Figur 3.5. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for Clean og Energy Cluster.
Note: Specialiseringen og jobvæksten for brancherne byggeri og byggematerialer samt grøn energi og miljøteknologi er baseret på estimerede værdier.

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

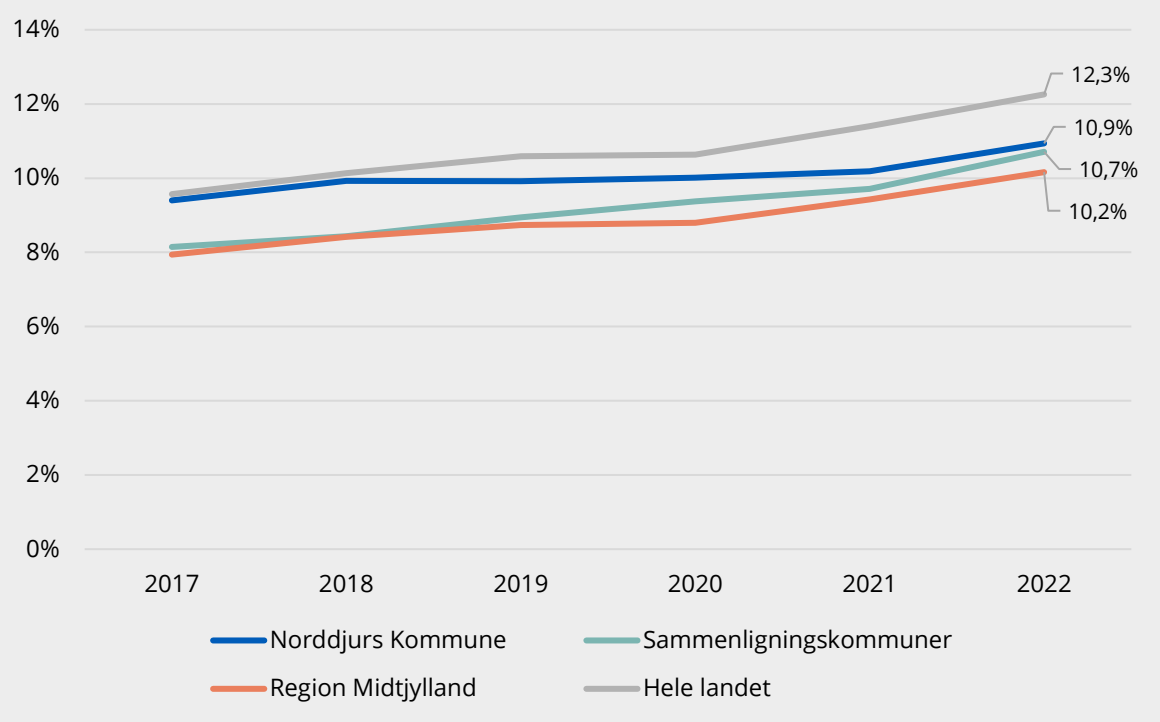
- Klyngernes betydning i kommunen er vist gennem tre indikatorer:
- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
 - Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
 - Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Mindre stigning i brugen af udenlandsk arbejdskraft

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.6 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Norddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at ca. 11 pct. af medarbejderne i Norddjurs' virksomheder er udenlandske statsborgere, hvilket er lidt højere end regionsgennemsnittet. Andelen er vokset over de seneste år.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser hvor stor en andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. Det fremgår, at ca. 10 pct. af arbejdsstyrken i Norddjurs deltog i VEU i perioden 2020-22, hvilket er lidt over regionsgennemsnittet, men under niveauet i sammenligningskommunerne.

Figur 3.6. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Norddjurs Kommune	14,6%	9,7%
Sammenligningskommuner	15,2%	10,5%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Norddjurs Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesheden blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

En af de laveste etableringsrater i Midtjylland

Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Norddjurs Kommune i 2022 på 3,5 pct., hvilket er det laveste niveau i regionen og 1,3 procent-point under det regionale gennemsnit.

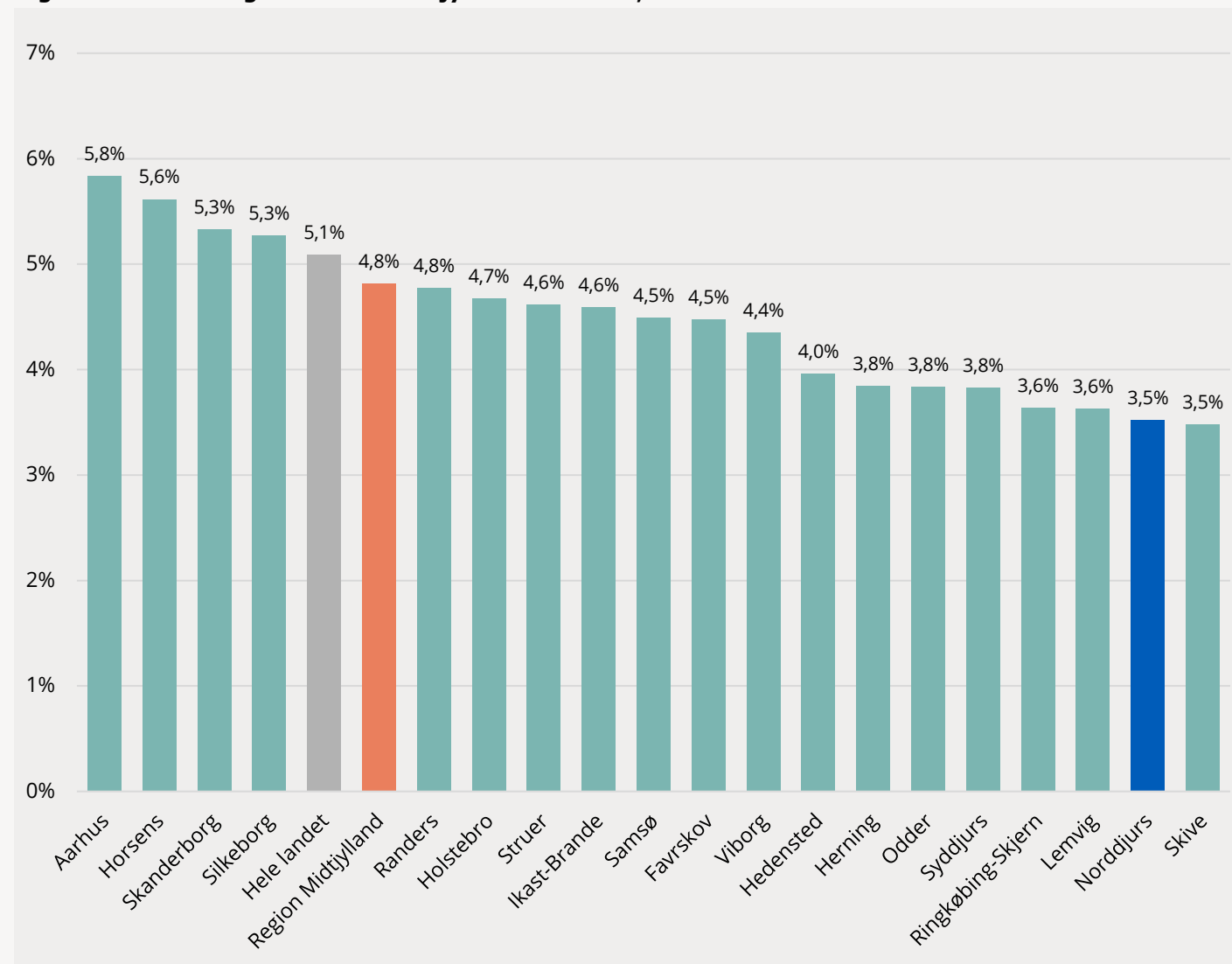

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættervirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

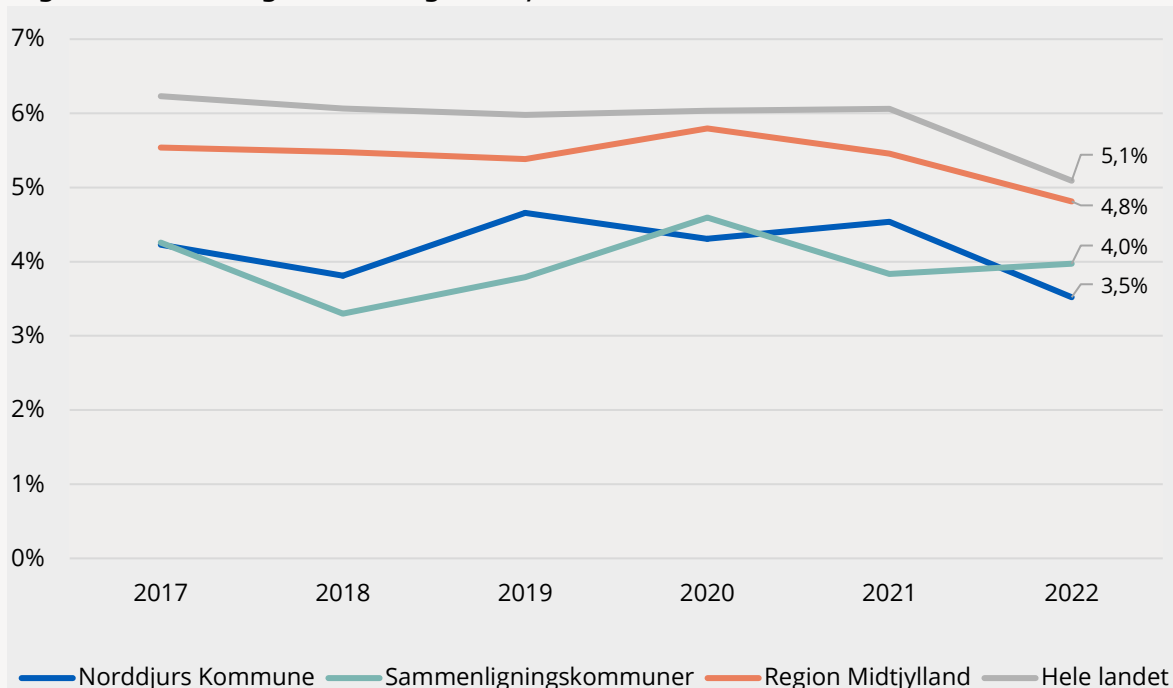
Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Udviklingen i etableringsraten har fulgt udviklingen i sammenlignelige kommuner

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Norddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

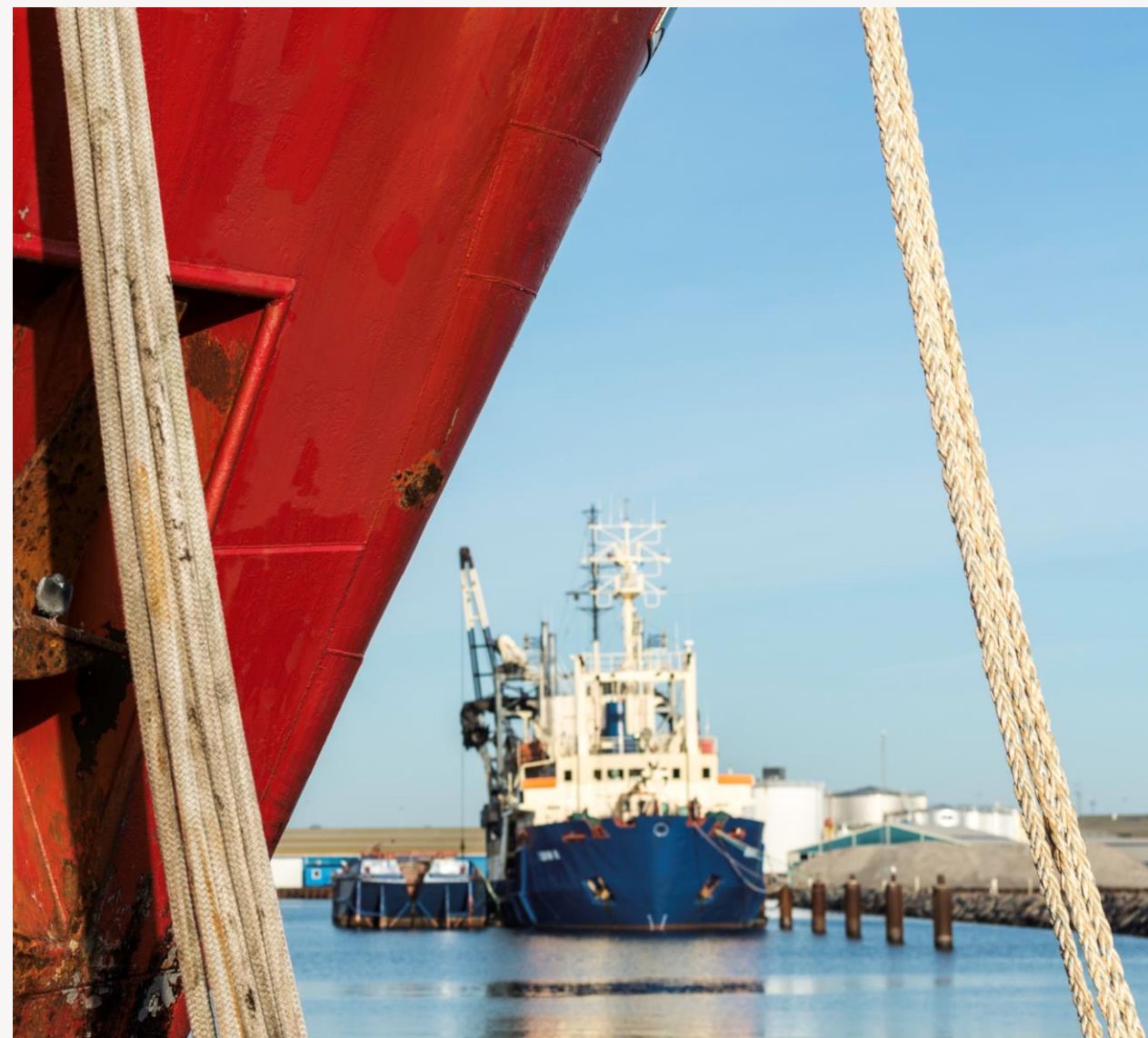
Det fremgår, at udviklingen i Norddjurs på iværksætterområdet nogenlunde har fulgt udviklingen i sammenligningskommunerne, hvor Norddjurs nogle år har ligget lidt højere og andre år lidt lavere end tilsvarende kommunetyper.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive og Struer Kommune.

Mange Norddjurs-iværksættere inden for bygge & anlæg

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksætter-virksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at Norddjurs har mange iværksættere inden for bygge og anlæg holdt op mod resten af regionen og det øvrige land. Omvendt fylder specielt vidensservice mindre.

I forhold til sammenligningskommunerne springer det endvidere i øjnene, at Norddjurs har relativt mange iværksættere inden for operationel service og færre inden for landbrug og turismerelaterede erhverv.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Norddjurs Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Bygge og anlæg	22%	12%	13%	13%
Finansiering, forsikring og ejendomme	20%	23%	24%	21%
Operationel service	11%	9%	7%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	8%	12%	7%	6%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	7%	5%	8%	9%
Hoteller og restauranter	7%	10%	5%	5%
Vidensservice	6%	10%	12%	14%
Detailhandel	6%	9%	7%	6%
Industri	5%	4%	3%	3%
Information og kommunikation	3%	2%	6%	8%
Transport	2%	3%	3%	5%
Engroshandel	2%	1%	2%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

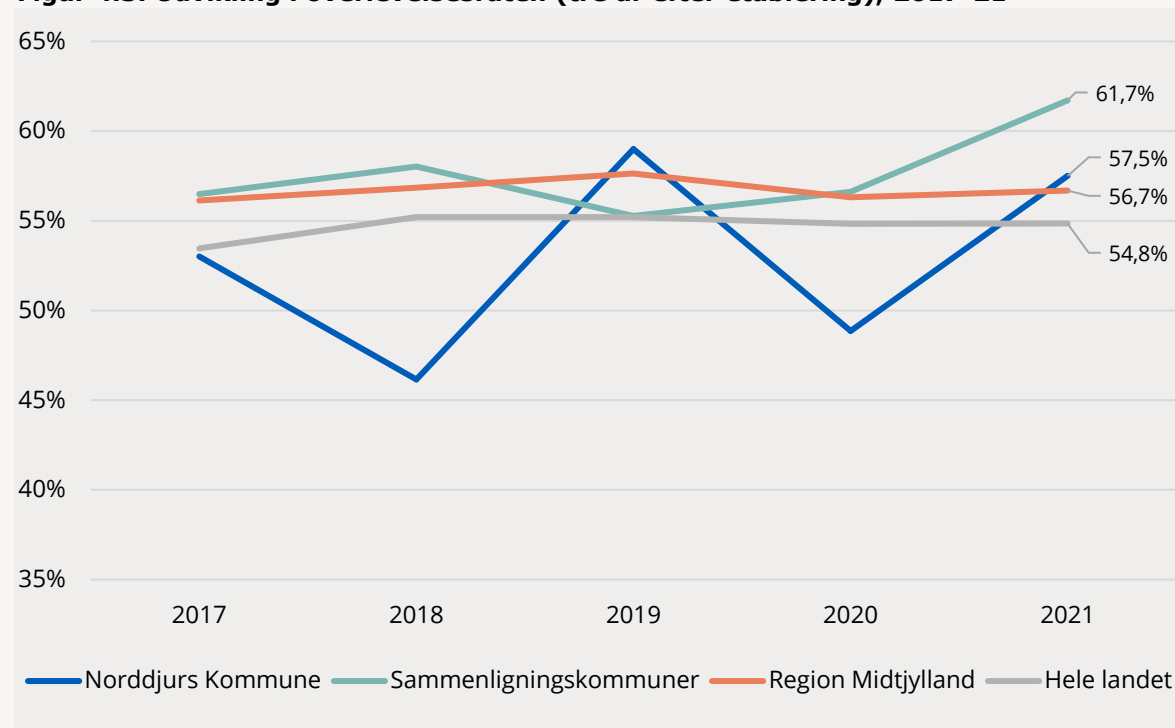
Betydelige udsving i overlevelsesraten for nye virksomheder

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene neden for viser overlevelsesraterne henholdsvis tre år og fem år efter etablering for iværksættere i Norddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

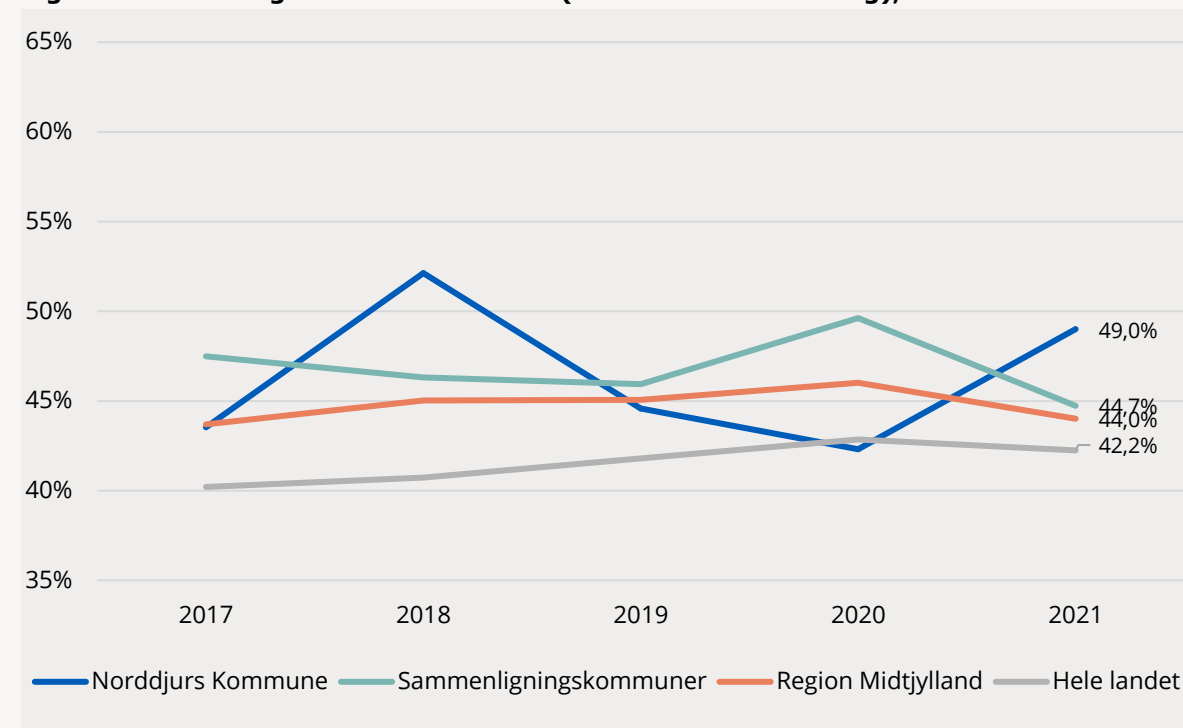
Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. Det gælder ikke mindst for Norddjurs Kommune, hvor etableringsraten nogle år ligger over regions gennemsnittet og andre år væsentligt under. 2021 var kendetegnet ved en betydelig fremgang på området.

Set over hele perioden og på tværs af de to indikatorer tyder data på, at overlevelsen for nye virksomheder nogenlunde svarer til det regionale gennemsnit.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

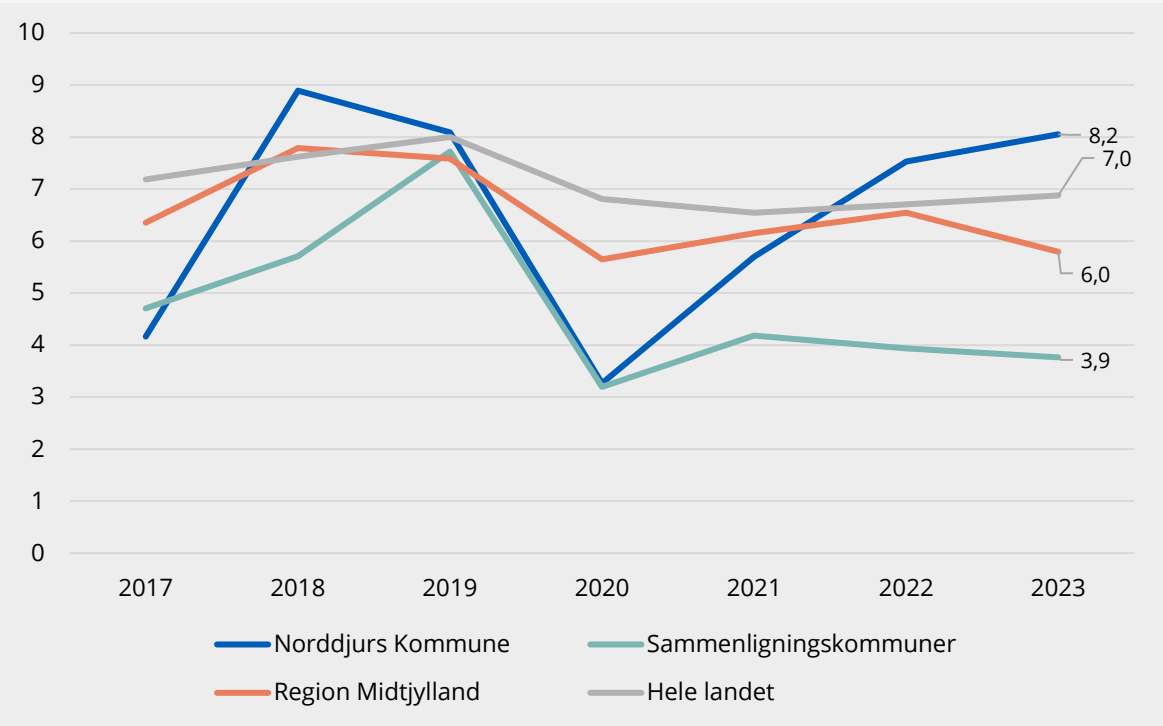
Vækst i antallet af konkurser i Norddjurs Kommune i 2022 og 2023

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at godt otte ud af tusind virksomheder i Norddjurs Kommune gik konkurs i 2023. Det er højere end i regionen som helhed, men set over hele perioden har omfanget af konkurser i Norddjurs Kommune nogenlunde svaret til det regionale gennemsnit.

I 2023 var der flest konkurser inden for service efterfulgt af handel. Som det fremgår, har den branchemæssige fordeling af konkurser svinget noget mellem årene.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Norddjurs Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Handel	56%	14%	24%
Bygge og anlæg	11%	57%	5%
Service	11%	14%	33%
Transport	11%	14%	14%
Primære erhverv	11%	0%	5%
Industri	0%	0%	19%
I alt	100%	100%	100%

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

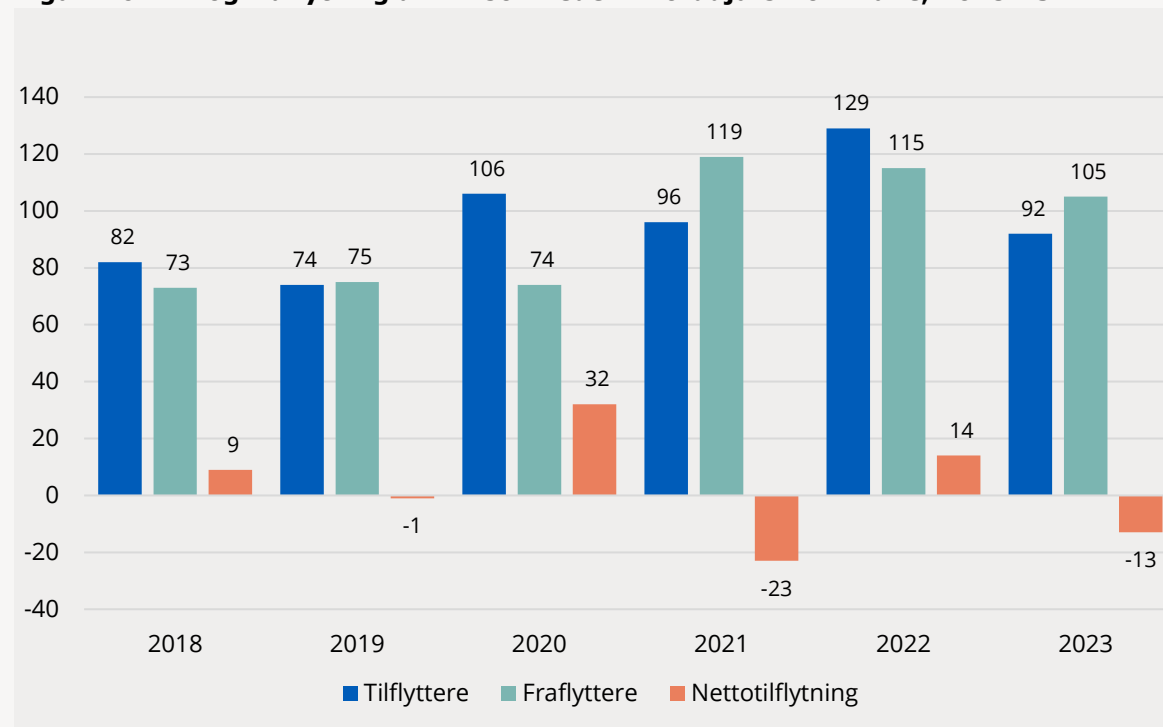
Tilflytning af servicevirksomheder og fraflytning af transportvirksomheder

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Norddjurs Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Det fremgår, at Norddjurs Kommune i 2023 havde flere fraflyttende end tilflyttende virksomheder. Over hele perioden svarer antallet af tilflyttere dog nogenlunde til antallet af fraflyttere, idet der samlet har været en nettotilflytning på 18 virksomheder.

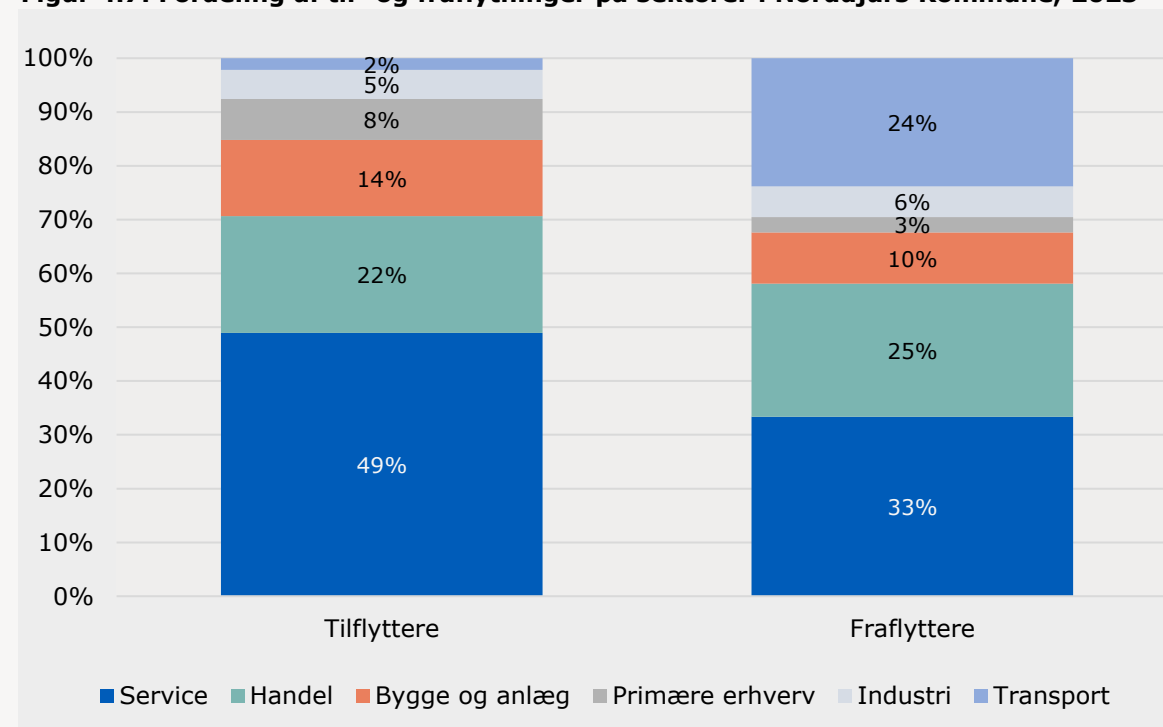
Figur 4.7 viser, at Norddjurs Kommune i 2023 havde mange tilflyttende virksomheder inden for service, mens der var en stor nettotilflytning af transportvirksomheder, hvilket medvirker til at forklare nedgangen på transportområdet, jf. figur 3.1.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Norddjurs Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Norddjurs Kommune, 2023

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

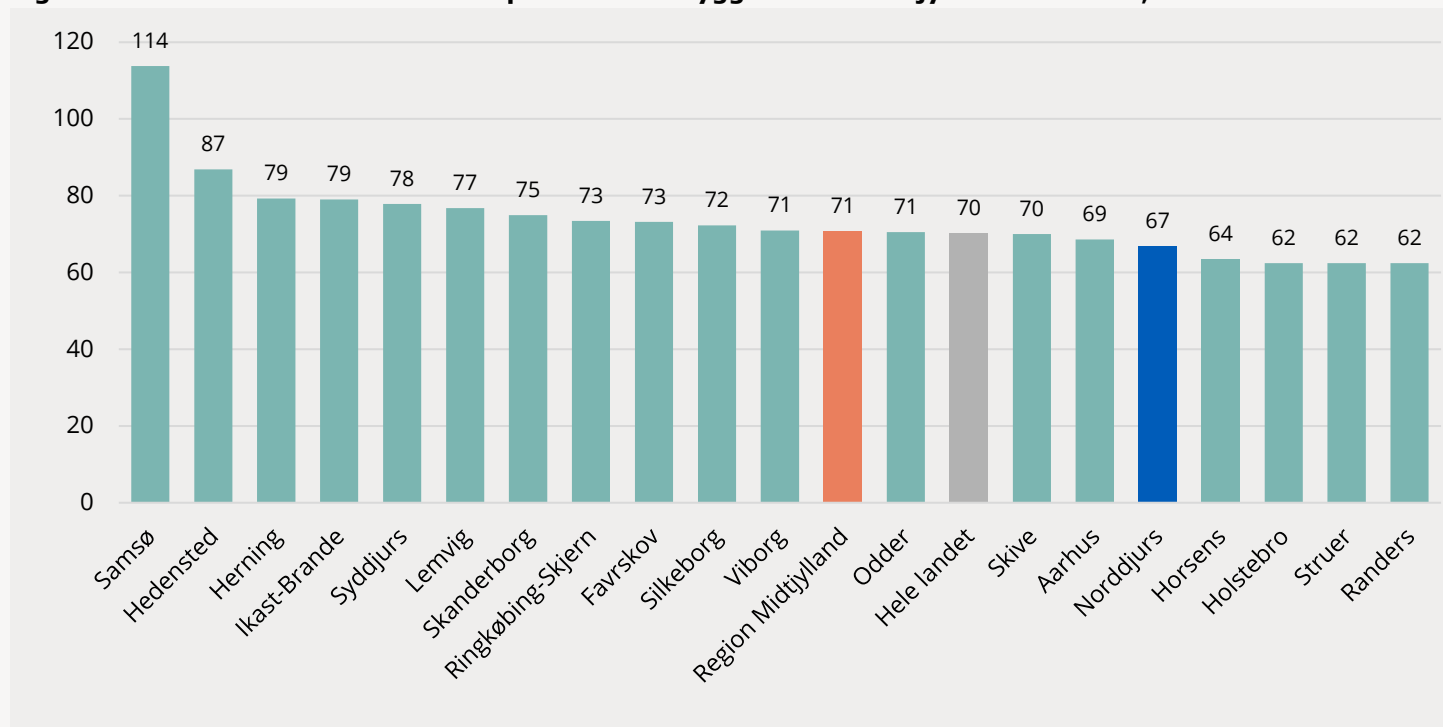
Næsten en ud af fem virksomheder i Norddjurs ligger inden for primære erhverv

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Norddjurs-virksomhedernes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Figur 4.8 viser, at der i 2022 var 67 virksomheder pr. 1000 indbyggere i Norddjurs, hvilket er lidt under det regionale gennemsnit.

Samtidig viser figur 4.9, at 43 pct. af Norddjurs virksomheder ligger inden for serviceområdet, mens den tilsvarende andel for hele regionen er 54 pct. Omvendt udgør de primære erhverv en relativt stor del af virksomhedsmassen i Norddjurs Kommune.

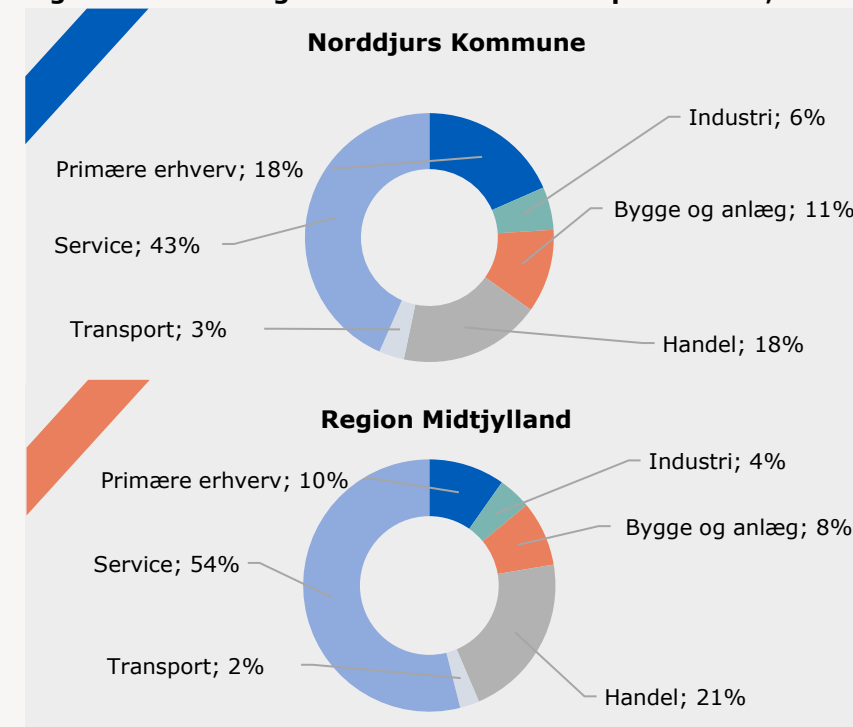
Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

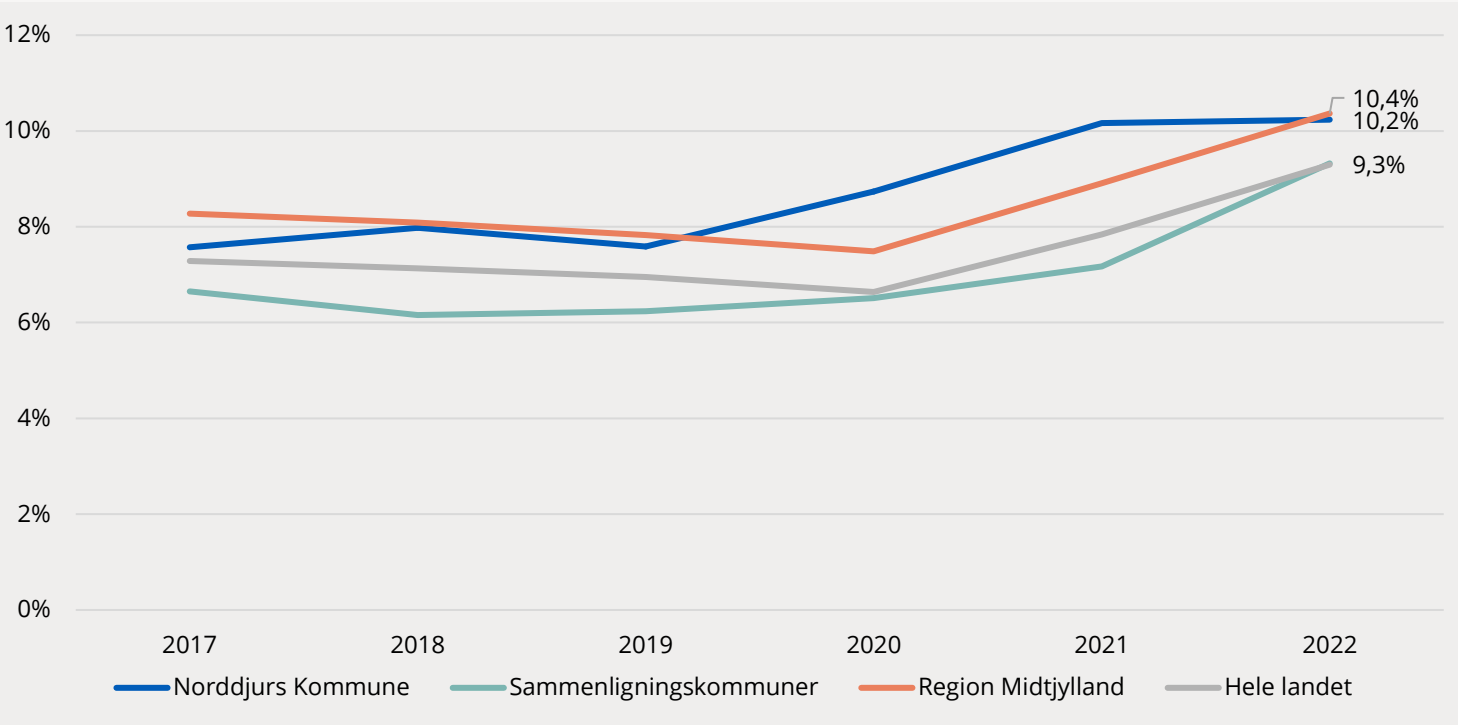
Større andel af vækstvirksomheder end i sammenligningskommunerne

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Norddjurs Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at lidt over 10 pct. af virksomhederne i Norddjurs Kommune var vækstvirksomheder i 2022, hvilket svarer til det regionale gennemsnit. Norddjurs har samtidig i hele perioden haft en lidt højere andel vækstvirksomheder end sammenligningskommunerne.

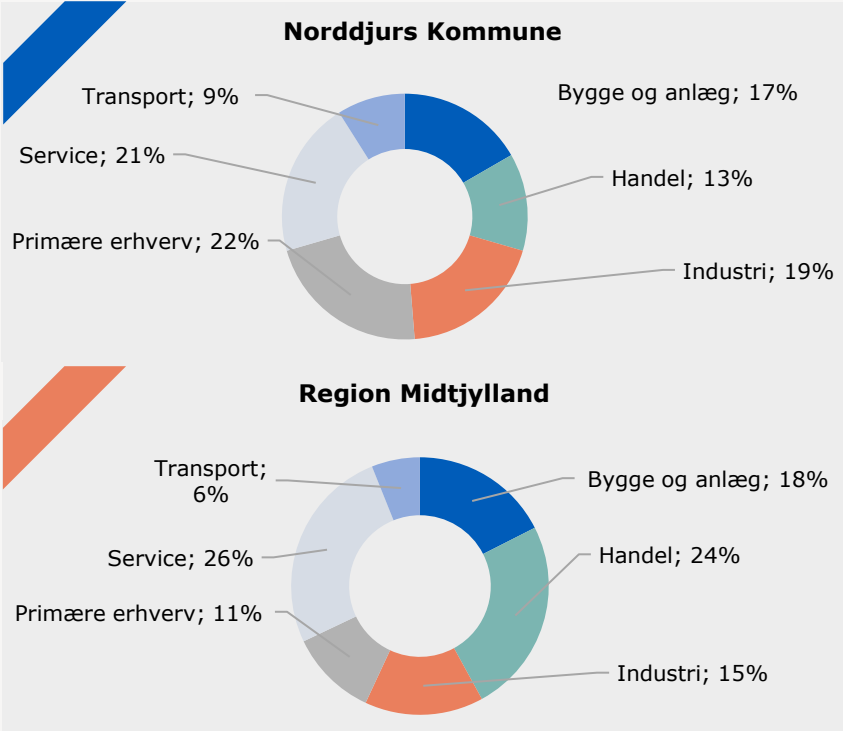
Endvidere viser figur 5.2, at Norddjurs Kommune har relativt mange vækstvirksomheder inden for primære erhverv og industri, når der sammenlignes med Region Midtjylland under ét.

Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Skive og Struer Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

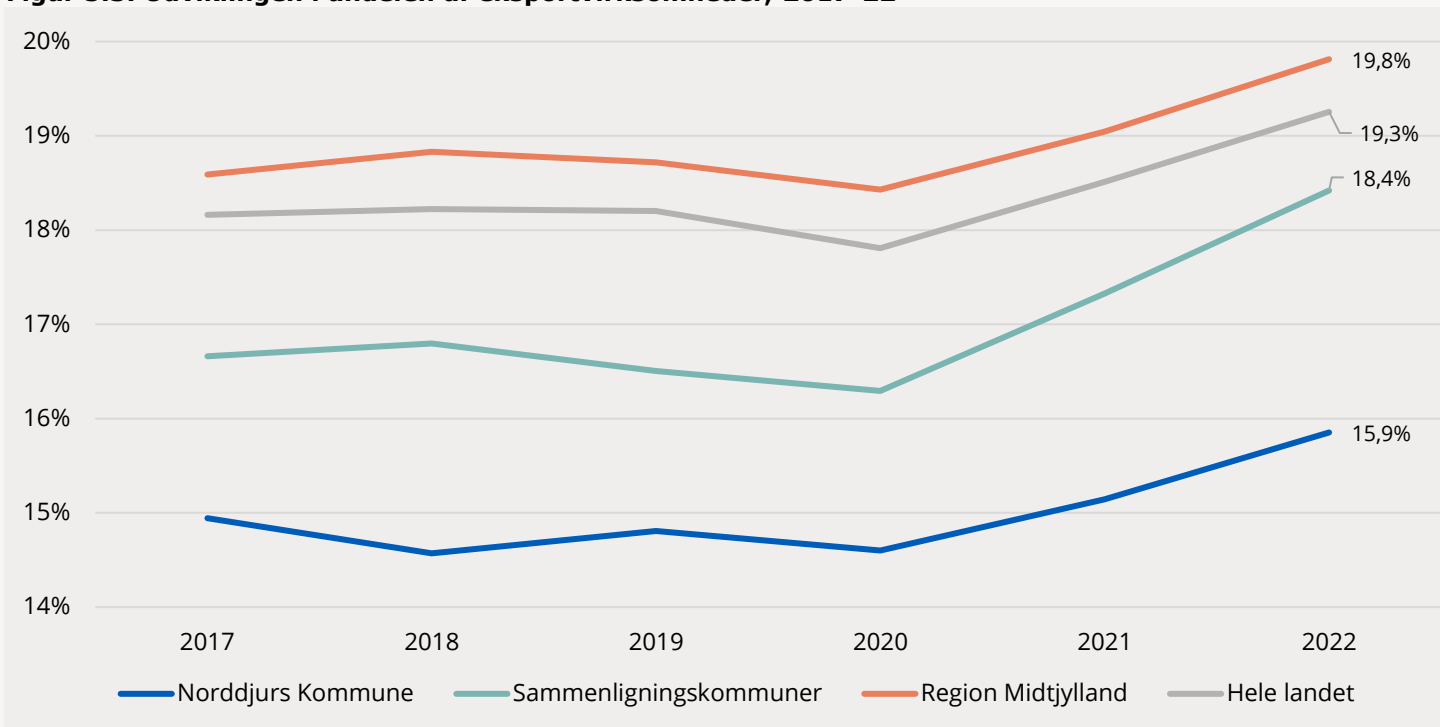
Stigning i andelen af virksomheder med eksport

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Norddjurs Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at ca. 16 pct. af virksomhederne i Norddjurs har eksport, hvilket er en pæn stigning ift. foregående år. Norddjurs har dog fortsat færre eksportvirksomheder end både sammenligningskommunerne og resten af regionen.

Herudover viser figur 5.4 ikke overraskende, at relativt mange af Norddjurs' iværksættervirksomheder ligger inden for primært erhverv. Omvendt er kun 22 pct. servicevirksomheder – mod 29 pct. i resten af regionen.

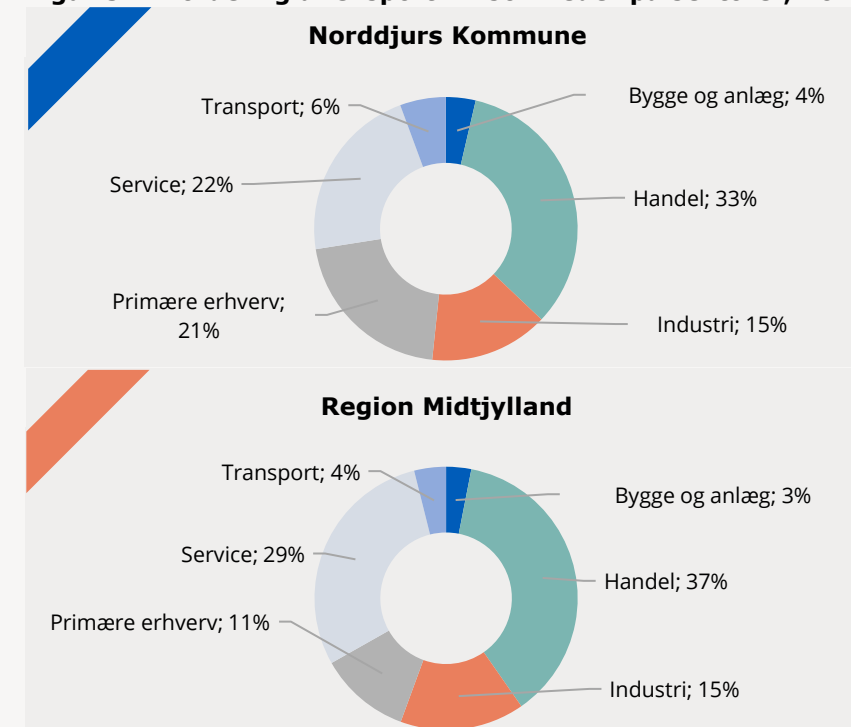
Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

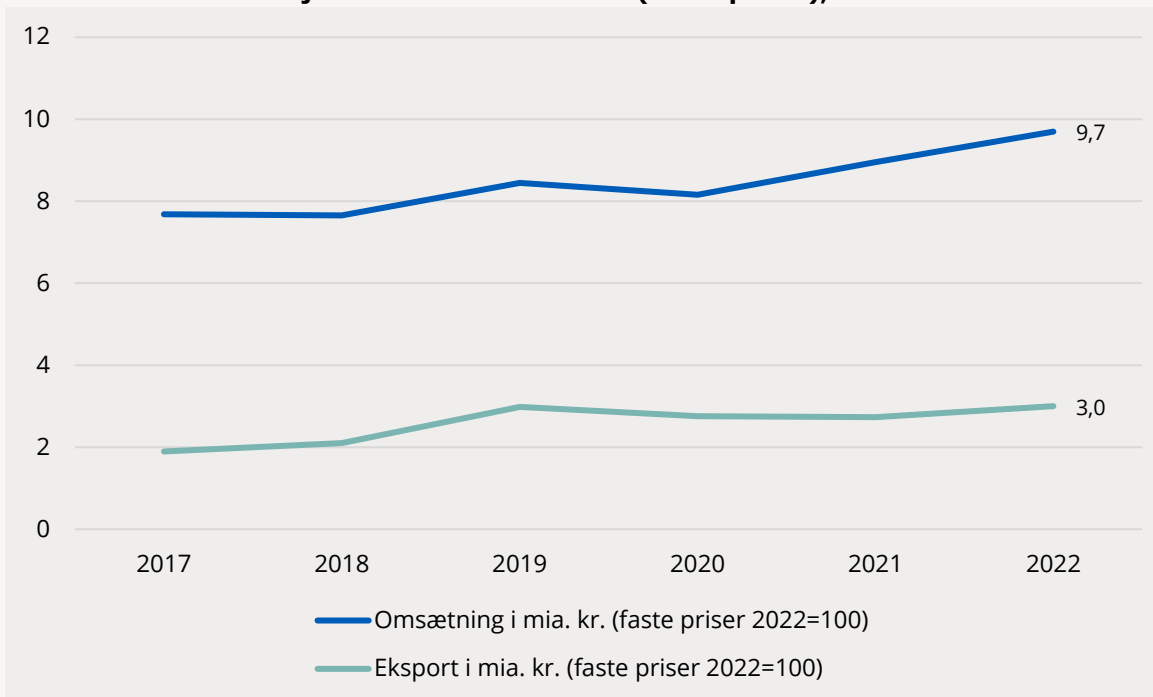
Eksportvirksomheder vækster – men primært på indenlandsk salg

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

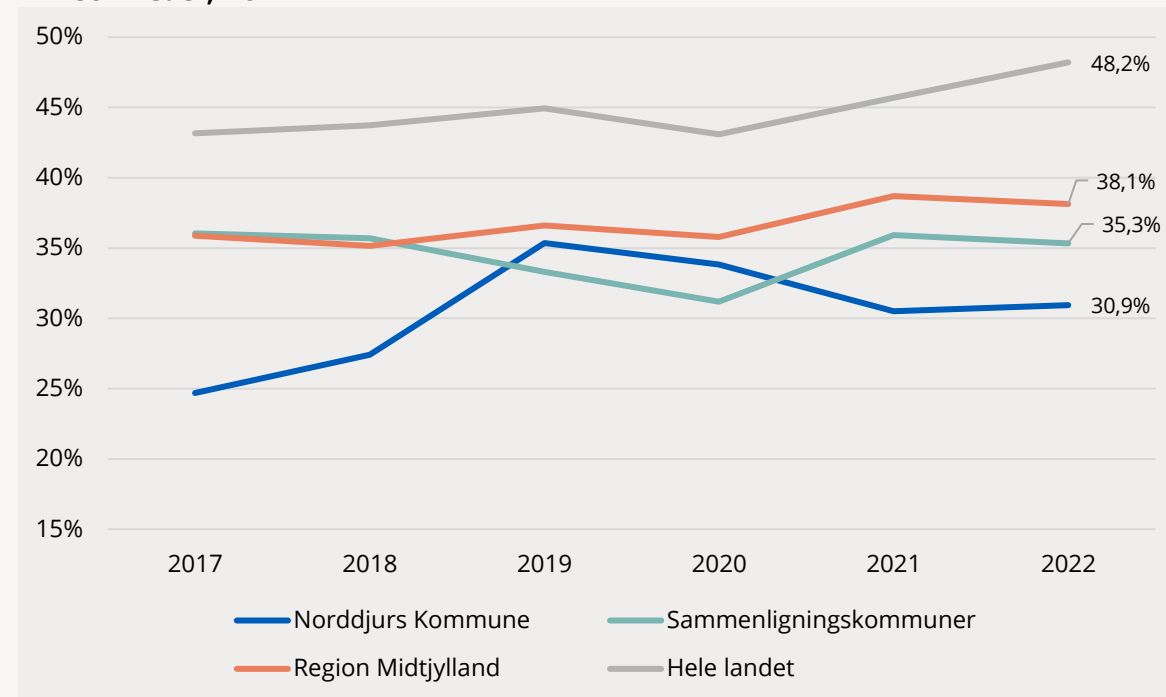
Det fremgår, at eksportvirksomhederne de seneste to år har haft en betydelig fremgang i omsætningen. Men det fremgår også, at eksportværdien kun er steget lidt og samlet nu udgør 3 mia. kr.

Dermed er også eksportens andel af den samlede omsætning faldet siden 2019, som det er vist i figur 5.6. I 2022 lå eksportens andel af den samlede omsætning under både regions gennemsnittet og sammenligningskommunerne.

Figur 5.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Norddjurs Kommune i mia. kr. (2022-priser), 2017-22

Figur 5.6. Udviklingen i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

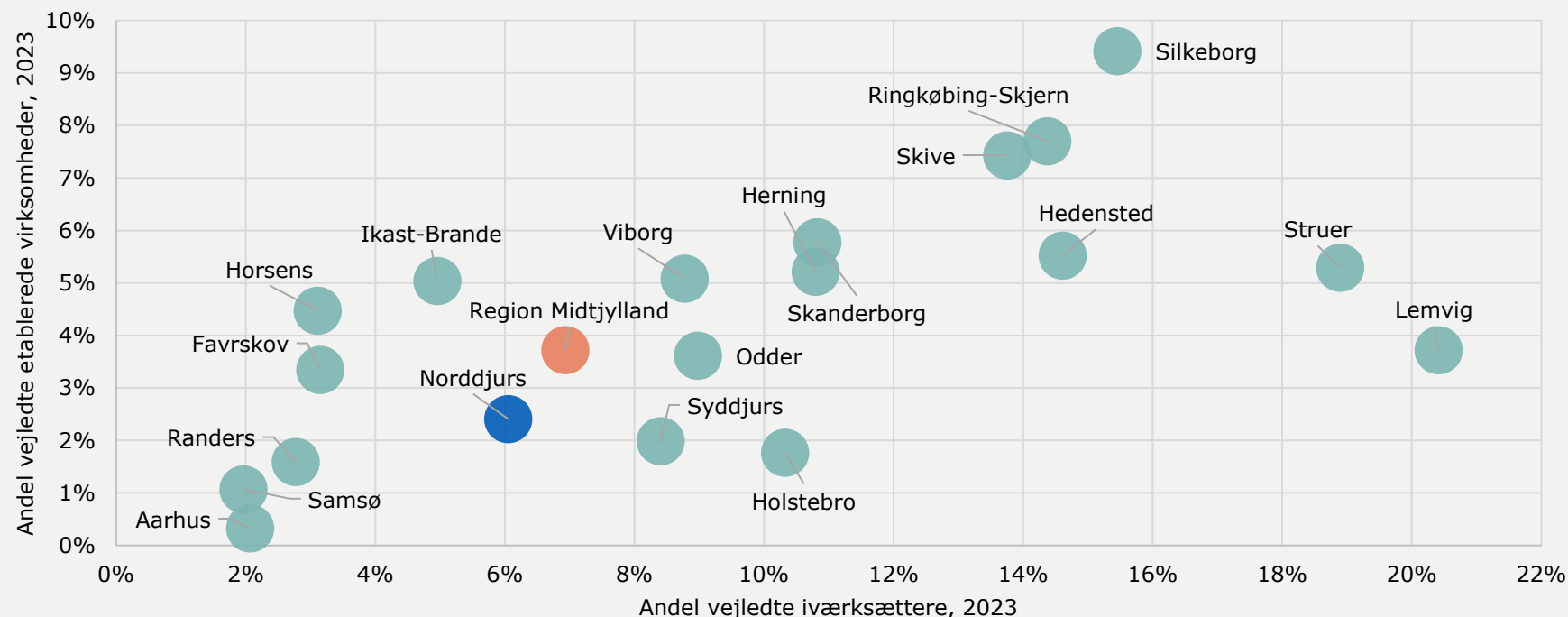
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere i Norddjurs Kommune er ca. seks pct., hvilket er lidt lavere end niveauet på ca. syv pct. for hele regionen. Når det gælder etablerede virksomheder er knapt tre blevet vejledt i den lokale erhvervsservice i Norddjurs Kommune, hvilket også er lavere end de fire pct. i regionen som helhed.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

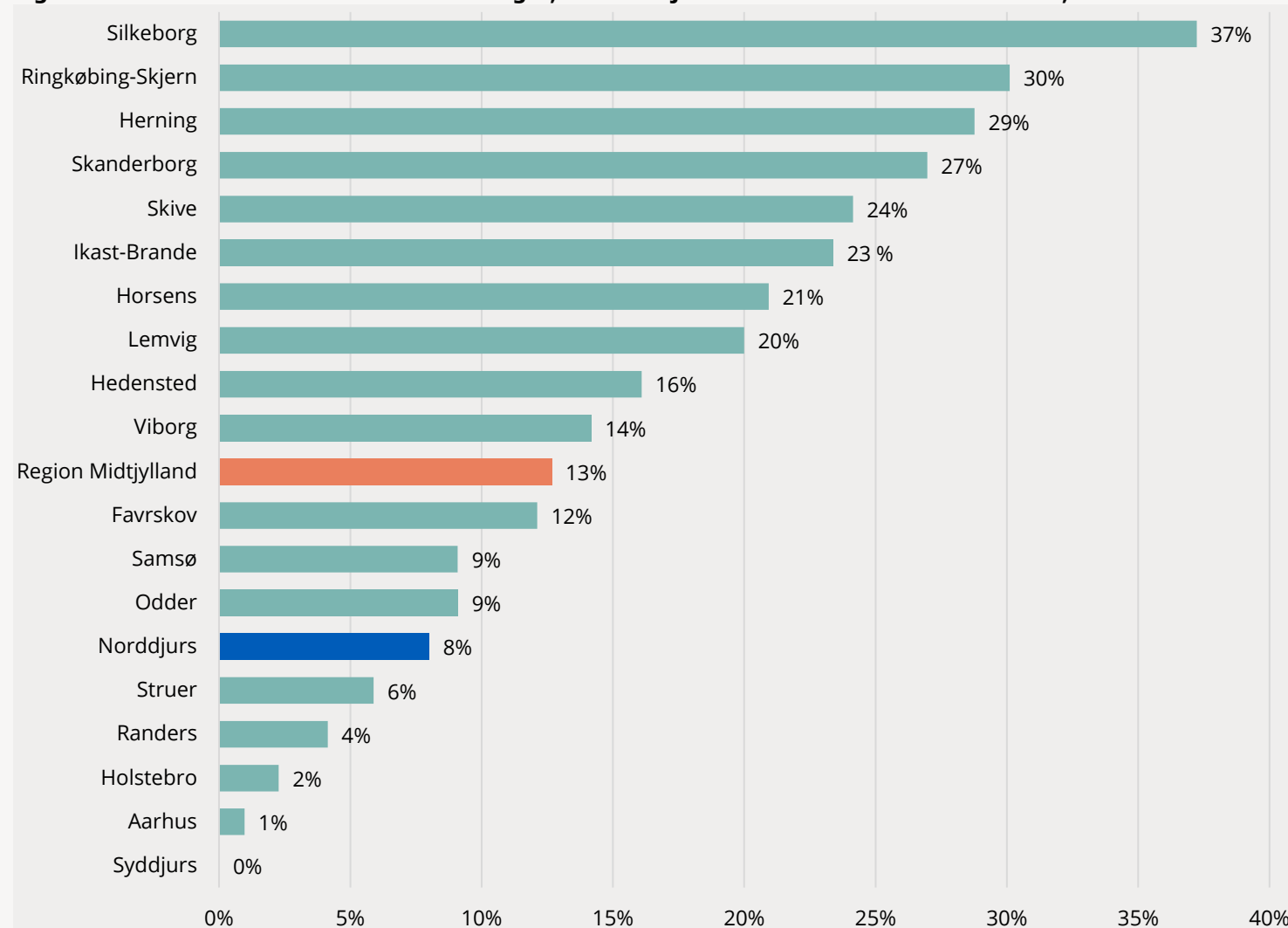
Andelen af vejledte iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejledte iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at otte pct. af vækstvirksomhederne i Norrdjurs Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Dette er noget lavere end regionsgennemsnittet på 13 pct.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

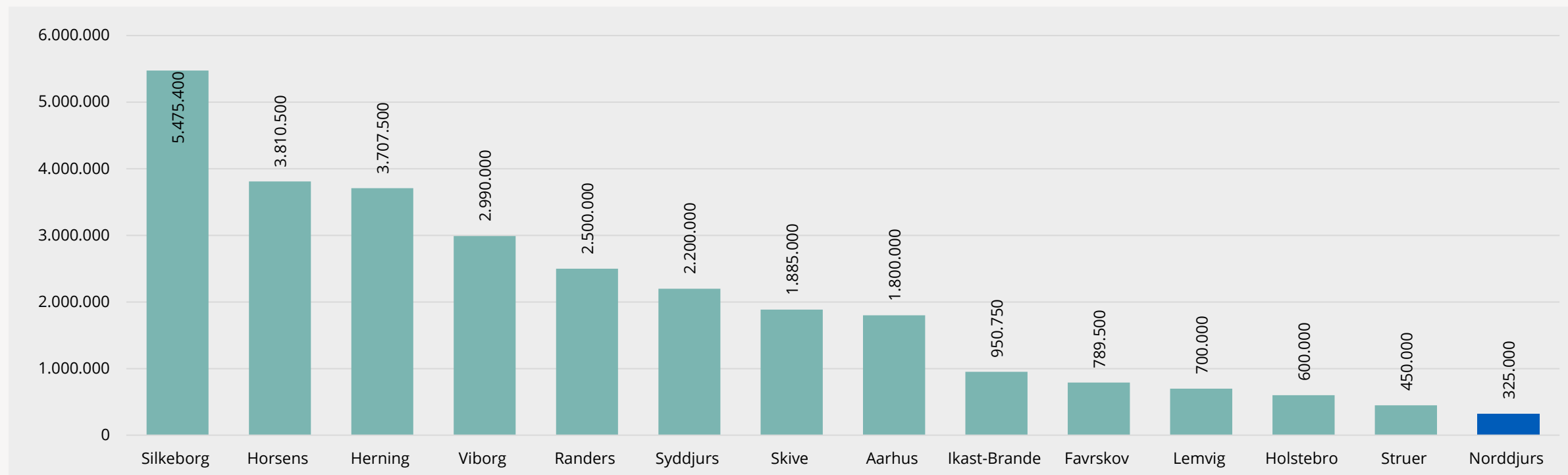
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.

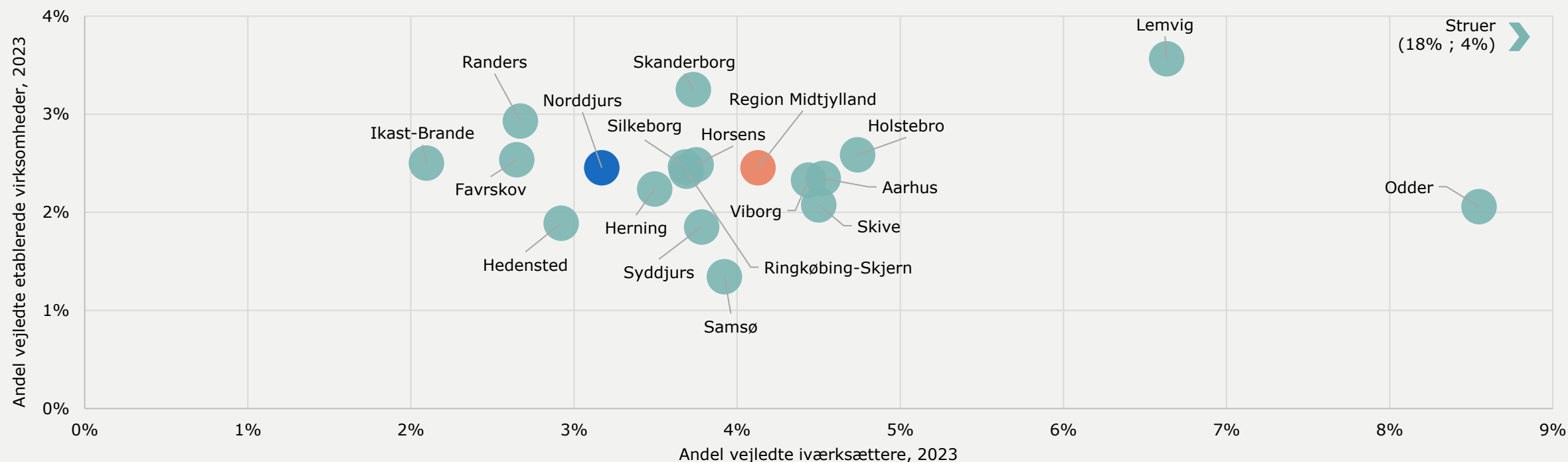
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

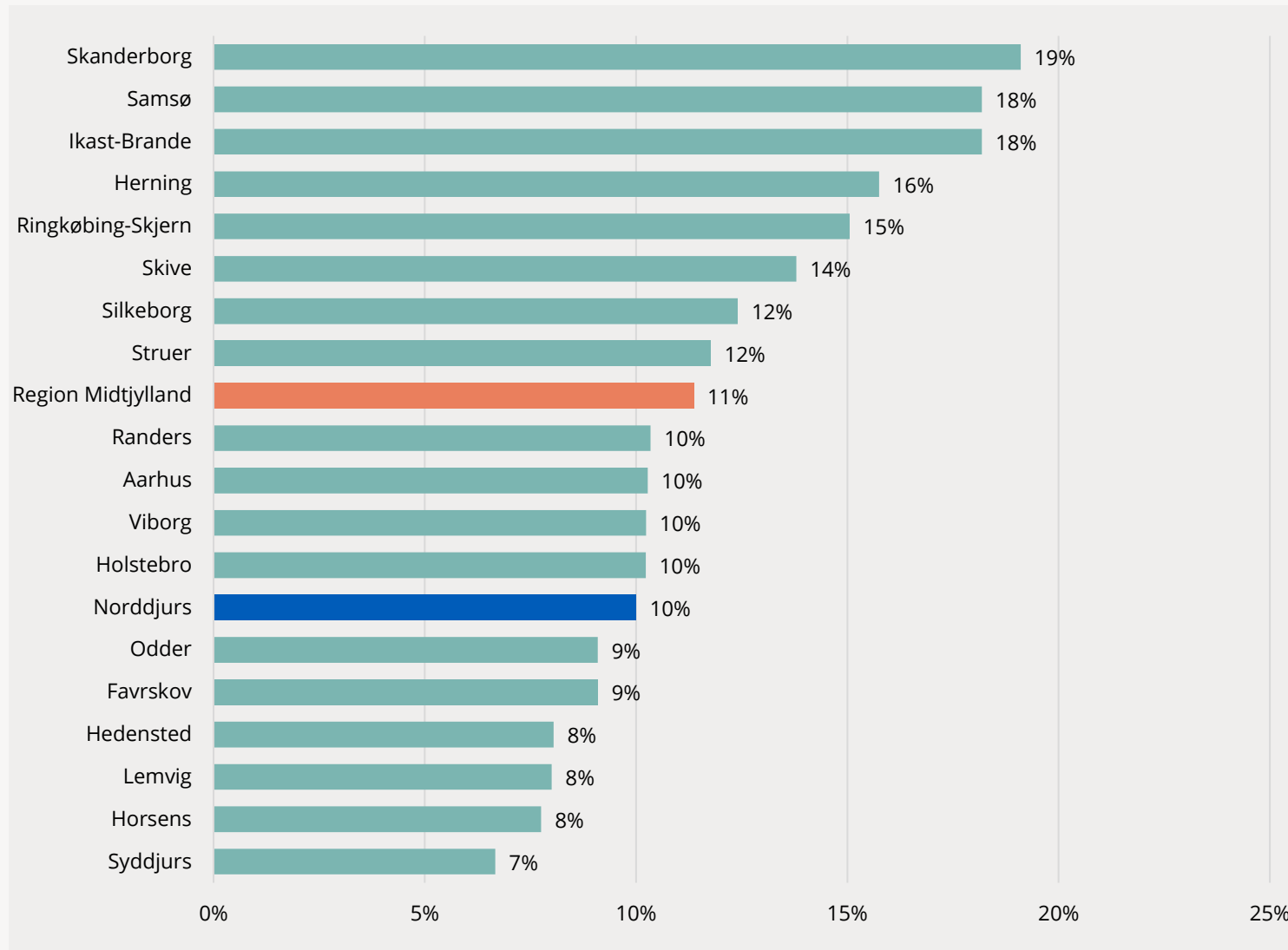
Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere i Norddjurs Kommune på dette område er godt tre pct. – mod godt fire pct. i regionen som helhed. Andelen af vejledte etablerede virksomheder i Norddjurs Kommune ligger på 2,5 pct., hvilket er på niveau med resten af regionen.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

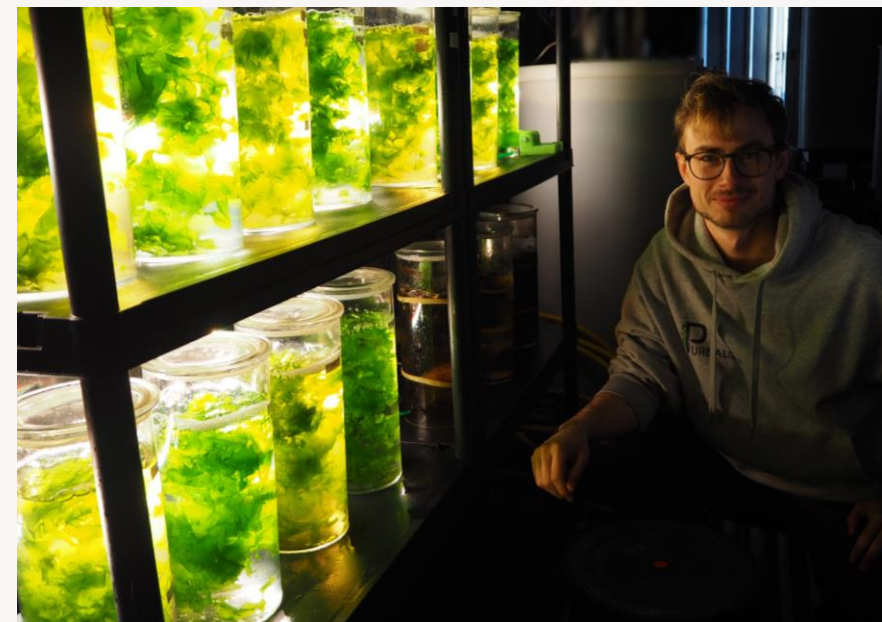

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Norddjurs Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 10 pct. af vækstlaget. Dette er svarer stort set til gennemsnittet for hele regionen på 11 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.